

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

RAJAVARTIOLAITOKSEN METSÄSTYKSEN VALVONTA

Kandidaatin tutkielma

Kadetti
Ville Juvonen

Kadettikurssi 98
Rajavartio-opintosuunta

Maaliskuu 2014

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi	Linja
Kadettikurssi 98	Rajavartio-opintosuunta
Tekijä	
Kadetti Ville Juvonen	
Tutkielman nimi	
Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta	
Oppiaine, johon työ liittyy	Säilytyspaikka
Johtaminen	Maanpuolustuskorkeakoulun kurssikirjasto
Aika maaliskuu 2014	Tekstisivuja 30 Liitesivuja 14
TIIVISTELMÄ	
<p>Metsästyksellä on Suomessa pitkät perinteet. Metsästyksen harrastajia on tälläkin hetkellä maassamme yli 300 000. Metsästystä valvovat useat eri viranomaiset, mutta tässä tutkielmassa keskitytään Rajavartiolaitoksen suorittamaan metsästyksen valvontaan. Aihe on mielenkiintoinen, koska sitä on tutkittu vähän. Mielenkiintoa lisää yhteiskunnallinen keskustelu uusien salametsästyksestä. Metsästyksen valvonta elää tällä hetkellä murrosvaihetta, koska Rajavartiolaitoksen sopeuttamisohjelman takia metsästyksen valvonnan resurssit tulevat vähenemään. Tutkimuksen tarkoitus on osoittaa, että Rajavartiolaitoksen suorittamalla metsästyksen valvonnalla on tarvetta tulevaisuudessa.</p> <p>Metsästyksen valvonnan yläkäsite on erävalvonta. Aihe liittyy metsästyksen ja rikosten valvontaan. Tutkimuksen päätutkimusongelma on mitä Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta on. Osaongelmat ovat, miten Rajavartiolaitos suorittaa metsästyksen valvontaa ja miten Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu.</p> <p>Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmä on sähköinen lomakekysely, joka lähetettiin vastaajien sähköpostiin. Lomakekysely lähetettiin 12 Lapin ja Kainuun rajavartiolaitoksen virkamiehelle, joista 10, eli 83,3 prosenttia vastasi kyselyyn. aineisto analysoitiin kvalitatiivisen sisälönanalyysin keinoin.</p> <p>Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta voidaan jakaa rikostiedusteluun, suunnitteluun, partiointiin ja esitutkintaan. Metsästyksen valvonta painottuu rajojen valvonnan yhteydessä suoritettuun partiointiin, rajan läheisille alueille, syksyyn ja virkamiesten virka-aikaan. Tulevaisuudessa rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan resurssit vähenevät.</p>	
AVAINSANAT	
Rajavartiolaitos, rajavartiostot, metsästys, erävalvonta, valvonta	

RAJAVARTIOLAITOKSEN METSÄSTYKSEN VALVONTA

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIELMAN PERUSTEET	3
2.1	TUTKIELMAN AIHE, TUTKIMUSKYSYMYKSET JA AIHEEN RAJAUS	3
2.2	TUTKIMUSSTRATEGIA JA TUTKIMUSMENETELMÄ	5
2.3	TUTKIELMASSA KÄYTETYT KÄSITTEET JA HYPOTEESIT	5
2.4	AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	6
3	TUTKIELMAN TOTEUTUS	8
3.1	SÄHKÖPOSTIKYSELY TUTKIMUSAINEISTON KERÄYSMENETELMÄNÄ	8
3.2	KYSELYN TOTEUTTAMINEN	8
3.3	TUTKIMUSAINEISTO	10
3.4	SISÄLLÖNANALYYSI	11
3.5	TEOREETTINEN VIITEKEHYS JA ANALYYSIN TOTEUTUS	12
4	MUUT METSÄSTYKSEN VALVONTAA SUORITTAVAT VIRANOMAISET JA METSÄSTYKSEN VALVONTA LAKIEN NÄKÖKULMASTA	13
4.1	METSÄSTYKSEN VALVONTAA SUORITTAVAT VIRANOMAISET	13
4.2	LAILLISUUDEN VALVONTA	14
4.3	LUVALLISUUDEN VALVONTA	15
4.4	RAJAVARTIOMIEHEN OIKEUDET METSÄSTYKSEN VALVONNASSA	16
5	TUTKIMUSTULOKSET	18
5.1	MITEN RAJAVARTIOLAITOS SUORITTAI METSÄSTYKSEN VALVONTAA?	18
5.2	MITEN RAJAVARTIOLAITOKSEN METSÄSTYKSEN VALVONTA PAINOTTUU?	21
5.3	METSÄSTYKSEN VALVONTAA HAITTAAVAT ASIAT	23
5.4	METSÄSTYKSEN VALVONNAN TULEVAISUUS RAJAVARTIOLAITOKSESSA	24
6	JOHTOPÄÄTÖKSET	27
6.1	RAJAVARTIOLAITOKSEN METSÄSTYKSEN VALVONTA	27
6.2	TUTKIELMAN LUOTETTAVUUS	28
6.3	LOPUKSI	29

LÄHTEET

LIITTEET

RAJAVARTIOLAITOKSEN METSÄSTYKSEN VALVONTA

1 JOHDANTO

Metsästyksellä on Suomessa pitkät perinteet. Ennen suomalaiset hankkivat elantonsa metsästämisellä. Nykyisin metsästys on monelle lähinnä rakas harrastus, jossa on mahdollisuus nauttia luonnon antimista, raikkaasta ulkoilmasta ja hyvästä seurasta. Metsästys onkin arvostettu harrastus juuri historian tuoman perinteen takia. Suomessa on tälläkin hetkellä 300 000 - 370 000 metsästäjää lähteestä riippuen (Suomen Metsästäjäliitto, 2014; Suomen riistakeskus, 2014). Metsästäjien saaman saaliin arvo on rahallisesti merkittävä. Vuosittain Suomessa käytetään yli 10 miljoonaa kiloa riistalihaa (Suomen Metsästäjäliitto, 2014).

Henkilökohtaisesti tutkielman aihe kiinnostaa minua, koska olen harrastanut metsästystä aktiivisesti kahdeksan vuotta. Metsästäjillä on myös riistanhoidollisia tehtäviä, kuten suurpetoja ja hirvikannan pitäminen kurissa. Metsästäjät auttavat Poliisia sen lakisääteisten tehtävien toteuttamisessa. Hyvänä esimerkkinä on suurriistavirka-apu (SRVA). Se on riistanhoitoyhdistysten ylläpitämä organisaatio, jossa metsästäjillä on mahdollisuus poliisijohtoisesti auttaa esimerkiksi kolarissa loukkaantuneen karhun jäljityksessä ja lopetuksessa. (Suomen riistakeskus, 2014). Itse olen ollut tällaisessa tilanteessa mukana vuonna 2011.

Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteistyön (PTR- yhteistyö) avulla Rajavartiolaitoksen resurssit jakaantuvat yhä laajemmille alueille ja laajempiin tehtäviin. Rajavartiolaitoksen resurssien painopiste keskittyy entistä enemmän Kaakkois-Suomen rajavartioston alueelle, mikä luonnollisesti vähentää henkilöstöä pohjoisesta (Rajavartiolaitos, 2013; Sisäministeriö, 2013). Vähentynyt henkilöstö Lapissa ja Kainuussa keskittyy entistä enemmän Rajavartiolaitoksen ydintoimintoihin. Onkin vaara, että osa tehtävistä kärsii resurssien siirron takia (Sarvi, 2013; Sisäministeriö, 2013). Yksi näistä helposti vähennettävistä tehtävistä on metsästyksen valvon-

ta, koska se ei ole Rajavartiolaitoksen ydintoimintoja. Metsästyksen valvontaa on kuitenkin tehtävä lain mukaan tulevaisuudessakin (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§).

Riistarikkaat erämaat houkuttelevat paikalle myös rahallista hyötyä tavoittelevia ammattirikollisia. Metsästysrikollisuuden lisääntymisestä on ristiriitaista tietoa, mutta ennen vuotta 2005 se näytti lisääntyneen ja muuttuvan yhä ammattimaisemmaksi (HE 147/2005 vp, 3). Vuonna 2009 tehdyssä selvityksessä metsästysrikollisuuden sanottiin säilyneen samalla tasolla, mutta hirvien ammattimaisen laittoman metsästyksen lisääntyneen (OM 17/41/2009, 13). Ammattimaistuneen rikollisuuden todistavat myös tapaukset, joissa tekijät ovat jääneet kiinni. Nilsin käräjäoikeudessa vuonna 2003 käsitellyssä tapauksessa epäiltiin salametsästäjien kaataneen yli 70 hirveä luvattomasti (HE 147/2005 vp, 3). Kun lasketaan, että vain kymmenesosa rikkomuksista tulee ilmi, saadaan todellisen laittoman metsästyksen mittasuhteet selville (HE 147/2005 vp, 3). Ammattimainen salametsästys ja suurpetojen salakaadot aiheuttavat myös muita rikollisia lieveilmiöitä. Paikallisia ihmisiä on peloteltu kiinnijäämisen pelossa ja heidän omaisuutta on vahingoitettu (HE 147/2005 vp, 3). Tällainen toiminta vahvistaa väitteen ammattimaisen rikollisuuden lisääntymisestä, koska paikallisten pelottelu ja uhkailu on tyypillinen järjestäytyneen rikollisuuden piirre (Poliisi, 2014).

2 TUTKIELMAN PERUSTEET

Tutkielman perusteet -kappaleessa käsitellään Tutkielman aihe, tutkimuskysymykset, aiheen rajaaminen, tutkimusmenetelmät, Tutkielmassa käytetyt käsitteet, tutkijan hypoteesit sekä aikaisemmat tutkimukset. Kappaleen tarkoitus on selventää lukijalle tutkimustyön tausta ja perusteet.

2.1 Tutkielman aihe, tutkimuskysymykset ja aiheen rajaus

Tämän tutkielman aihe on Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta. Aihe liittyy metsästyksen ja rikosten valvontaan. Metsästyksen valvonnan yläkäsite on erävalvonta, johon kuuluvat metsästyksen valvonnan lisäksi myös ampuma-aselain noudattamisen valvonta, kalastuksen valvonta ja maastoliikenteen valvonta (Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 22.12.2005/1157, 2§). Aihetta tutkitaan Rajavartiolaitoksen näkökulmasta. Rajavartiolaitoksen tehtävät on määritelty laissa Rajavartiolaitoksesta. Myös muut lait asettavat Rajavartiolaitokselle tehtäviä. Näitä lakeja ovat mm. metsästyslaki, ampuma-aselaki ja kalastuslaki. Metsästyslaki velvoittaa Rajavartiolaitoksen valvomaan toimialueellaan metsästystä (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§).

Rajavartiolaitoksen toimialuetta määritellään Rajavartiolaissa ja valtioneuvoston asetuksessa rajavartiolaitoksesta. Rajavartiolaki antaa Rajavartiolaitokselle toimivallan siellä, missä se on rajajärjestyksen ja rajaturvallisuuden ylläpitämiseksi, rajavalvonnan suorittamiseksi taikka Rajavartiolaitokselle säädettyjen sotilaallisten tehtävien suorittamiseksi perusteltua (Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 4§). Valtioneuvoston asetuksessa rajavartiolaitoksesta määritetään tarkemmin eri hallintoyksiköiden toimialueet. Yleistettynä asetus antaa rajavartiostoille toimivallan rajakuntiin, sekä rajan lähetyvillä oleviin kuntiin (Valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta 651/2005, 16§). Näin ollen Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaa tulee suorittaa toimialueella, jonka rajavartiolaki ja valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta määrittää.

Päätutkimusongelma on: Mitä rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta on? Valtion virkamiesten toiminta tulee perustua lakiin (Suomen perustuslaki 11.6.1999/731, 2§, 118§). Niin on myös Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnassa. Rajavartiolaitos on Sisäministeriön alainen viranomainen, joten sen toiminta täytyy myös perustua lakiin (Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta 15.7.2005/577, 3§). Metsästyslaissa Rajavartiolaitos määrätään valvomaan metsäs-

tystä (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§). Laissa ei tosin ole kirjattu, kuinka paljon metsästystä on valvottava, tai miten metsästyksen valvonta on suoritettava.

Tutkielmassa perehdytään aiheeseen metsästyksen valvonnasta kirjoitettujen julkaisuiden ja metsästyksenvalvontatiedotteiden kautta. Lisäksi selvitän sähköpostikyselyn avulla metsästyksen valvontaa tekeviltä rajavartiomiehiltä, kuinka laissa määrätyt tehtävät konkreettisesti toteutetaan Lapin ja Kainuun rajavartiostojen alueella. Selvitän siis kuinka lain tuoma pohja toteutuu käytännön työssä pohjoisessa Suomessa. Näin saan kuvan Rajavartiolaitoksen näkökulmasta, kuinka metsästyksen valvonta toteutuu Pohjois-Suomessa Rajavartiolaitoksen toimialueella.

Osaongelmat ovat: Miten Rajavartiolaitos suorittaa metsästyksen valvontaa ja miten Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu? Osaongelmat on selvitetty sähköpostikyselyn vastausten analysoinnin avulla, viranomaisten tiedotteista, lehtiartikkeleista ja muista julkaisuista materiaalista.

Tutkielma tehdään Rajavartiolaitoksen näkökulmasta, joten se ei anna täysin kattavaa kuvaa aiheesta. Metsästäjien eli valvottavien näkemys Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnasta puuttuu. Käytän tässä tutkielmassa aineistonkeruumenetelmänä sähköpostikyselyä, koska Kainuu ja Lappi ovat maantieteellisesti niin kaukana, että tutkijalla ei ole resursseja käydä haastattelemassa rajavartiomiehiä Pohjois-Suomessa. Sähköpostikysely on yksinkertaisempi ja helpompi tapa toteuttaa kysely, niin tutkijan, kuin vastaajien näkökulmasta.

Metsästyslaki määrää, että Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Tulliviranomaisten sekä riistahallintolaissa tarkoitettujen metsästyksenvalvojien tulee valvoa toimialueellaan, että metsästyksessä säädettyjä lakeja ja asetuksia noudatetaan (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§). Tässä tutkielmassa keskitytään vain Rajavartiolaitoksen suorittamaan metsästyksen valvontaan. Muiden toimijoiden suorittama metsästyksen valvonta on rajattu tämän tutkielman laajuuden huomioon ottaen tutkielman ulkopuolelle, tosin niitäkin tarkastellaan pintapuolisesti luvussa 2. Nykyään metsästystä valvotaan yhä enemmän viranomaisyhteistyössä (OM 17/41/2009, 20). Tutustumalla muiden viranomaisten metsästyksen valvontaan tutustuu samalla toimintaympäristöön, jossa Rajavartiolaitos toimii.

2.2 Tutkimusstrategia ja tutkimusmenetelmä

Tämä tutkielma on luonteeltaan empiirinen. Tässä tutkielmassa tieteenfilosofinen päättely on edennyt induktiivisen logiikan mukaan. induktiivisella logiikalla tarkoitetaan tieteenfilosofista päättelyä, jossa yksityiskohdista edetään loogisesti yleistyksiin (Grönfors, M, 1982, 30).

Tämä tutkielma on luonteeltaan kvalitatiivinen eli käytän tässä tutkielmassa laadullista näkökulmaa. Tutkimus voidaan nähdä yksinkertaistettuna tutkijan ja tutkittavan kohteen vuoropuhelua aineiston avulla (Puusa, A, Juuti, P, 2011, 47). Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään tarkastelemaan yksittäisiä tapahtumia. Ymmärtämällä yksittäinen tapahtuma täydellisesti tutkija tekee yleistyksiä koskemaan kaikkia tapahtumia. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tulkitaan jo valmiiksi tulkittua aineistoa (Puusa, A, 2011, 73). Tulee muistaa, että tämäkin tutkielma on sosiaalinen konstruktio, jossa tulkinta rakentuu jo kertaalleen tulkitun materiaalin varaan. Johtopäätöksiä tehtäessä on tärkeää päästä käsiksi todellisuuden pinnanalaan rakenteisiin ja tulkintoihin (Puusa, A, Juuti, P, 2011, 48). Tarkoituksena on siis löytää jokin uusi puoli vanhasta ja tutusta asiasta. Tutkielmassa asiasta saattaa nousta esiin yllättäviä ja odottamattomia asioita. Tällaisiin asioihin kannattaa kiinnittää erityisesti huomiota, koska ne voivat olla joko merkityksettömiä lausahduksia vailla pohjaa, tai sitten ne voivat olla maanalaisen kultasuonen paljastavia yksittäisiä kultahippusia (Grönfors, M, 1982, 148).

2.3 Tutkielmassa käytetyt käsitteet ja hypoteesit

Termi metsästys määritellään metsästyslaissa seuraavasti: ”Metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästystä on myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkutteleva etsiminen, kiertäminen, väijyminen, häytyttäminen tai jäljittäminen, koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen sekä pyyntivälineen pitäminen pyyntipaikalla viritettynä pyyntikuntoon.” (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 2§)

Rajavartiolaki määrittää valvonta -käsitteen seuraavasti: ”Rajavartiolaitos suorittaa erikseen säädettyjä valvontatehtäviä sekä toimenpiteitä rikosten ennalta estämiseksi, selvittämiseksi ja syytteeseen saattamiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.” (Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 3§) Tässä tutkielmassa valvonnalla tarkoitetaan rikosten ennalta estämistä, selvittämistä ja esitutkintaa.

Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnalla tarkoitan valvonnallisia toimenpiteitä, joita tekevät Rajavartiolaitoksen hallintolain mukaiset rajavartiomiehet, jotka ovat saaneet rajavartiomiehen koulutuksen ja jotka asianomaisen hallintoyksikön päällikkö on määrännyt rajavartiomieheksi (Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta 15.7.2005/577, 15§).

Laadukasta tutkimusta tehdessä tutkijalla pitäisi olla mahdollisimman vähän ennakkoodotuksia. Odotukset voivat ohjata tutkimusta tiettyyn lopputulokseen ja pahimmassa tapauksessa tutkimuksen tulokset ovat vääriä. Tutkijan tulisi tehdä päätelmiä täysin objektiivisena, antamatta aikaisempien kokemusten ja muiden ärsykkeiden tehdä minkäänlaista vaikutusta tutkimukseen. Todellisuudessa tutkijalla on aina jonkinlainen käsitys tai ennemminkin oletamus tutkimuksen lopputuloksesta. (Puusa, A, Juuti, P, 2011, 50; Eskola, J & Suoranta, J, 1998, 19 - 20). Tutustuessa aineistoon omien kokemusten ja ennakkoodotusten kautta on tutkijan kuitenkin lähes mahdotonta pysyä täysin objektiivisena. Objektiivisuus tulee oman subjektiivisuuden ymmärtämisestä (Eskola, J & Suoranta, J, 1998, 17). Tutkielman teon kannalta on tärkeää tunnistaa omat ennakkoodotukset ja olla juurtumatta niihin, mikäli tutkielma todistaa asioiden olevan toisin. On myös mahdollista, että tutkimusprosessin alussa asiat näyttävät erilaiselta, kuin lopussa.

Hypoteesini ja ennakkoodotukseni tutkielman lopputulokseksi ovat, että Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta toteutuu niin, kuin se laissa määrätään. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu vahvasti rajan läheisyyteen ja metsästystä valvotaan erityisesti Pohjois-Suomessa. Lisäksi Rajavartiolaitoksen tulee mielestäni suorittaa metsästyksen valvontaa tulevaisuudessakin. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan tulevaisuutta tarkastellaan syvällisemmin tutkimustulokset -kappaleessa.

2.4 Aikaisemmat tutkimukset

Tästä aiheesta ei ole tehty aiemmin tutkimusta. Mikäli tutkijalla on vähän ennakkotietoa aiheesta, tulee tutkimuksesta kuvaileva. Tarkoitukseni ei ole tehdä tästä tutkielmasta kuvailevaa, mutta se voi pakon sanelemana osittain olla sitä, koska aihetta ei ole tutkittu aikaisemmin. Lähimpänä tutkittavaa aihetta on Mika Keräsen tutkimus: ”Karhun haaskametsästyksen tuomat haasteet rajavartiolaitokselle”. Siinä tutkija on selvittänyt, kuinka karhuja edelleen metsästetään haaskaa hyväksikäyttäen. Tutkimuksessa myös pyritään selvittämään, mitä kehit-

tämistarpeita karhujen haaskametsästyksen ennaltaehkäiseminen ja paljastaminen asettavat rajavartiolaitoksen toiminnalle. (Keränen, M, 2012).

Metsähallitus seuraa valtion mailla tapahtuvaa metsästystä aktiivisesti. Jokaisen metsästysluvan ostajalle lähetetään sähköpostiin linkki, jossa hän voi käydä tekemässä saalisilmoituksen ja antaa sanallista palautetta metsähallituksen palveluista. Nämä palautteet on koottu Metsähallituksen julkaisemaan teokseen: ”Mielipiteitä metsästyksestä valtion mailla”. Tutkimuksessa on noussut esiin myös metsästyksen valvontaan liittyvät asiat. Metsästäjät ovat ilmoittaneet palautteessa itse havaitsemistaan metsästysrikoksista ja -rikkomuksista. Palautetta on myös annettu metsästyksenvalvojille. Palautteessa metsästäjät ovat halunneet valtion maille enemmän valvontaa. (Liukkonen, T, Bisi, J, Hallila, H & Joensuu, O, 2007, 34 – 35, 58 – 59).

Salametsästyks on noussut kiivaan valtakunnallisen keskustelun aiheeksi viime vuosina. Varsinkin suurpetojen ja erityisesti susien salametsästystä ilmiönä on tutkittu. Maa ja metsätalousministeriö antoi Helsingin yliopistolle 97 000 euroa ”Kohti suurpetojen kannanhoidon yhteiskunnallista kestävyyttä ja hallintaan - oman käden oikeus suurpetokantojen hoidossa: taustat, merkitys ja tulevaisuuden näkymät” -tutkimushankkeeseen (Maa- ja metsätalousministeriö, 2013). Hankkeen myötä julkaistiin tutkimus: ”Suurpetopolitiikka kriisissä – salakaadot ja yhteisön tuki”. Susien ja muiden suurpetojen laittoman pyynnin valvominen kuuluu Rajavartiolaitokselle, koska toistaiseksi suurin osa suomen susista elää itärajan tuntumassa, joka on määritelty Rajavartiolaitoksen toimialueeksi (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, 2013; Rajavartiolaki 15.7.2005/577, 4§; Valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta 651/2005, 16§).

3 TUTKIELMAN TOTEUTUS

Tutkielman toteutus- kappaleen tarkoitus on selventää lukijalle, kuinka tutkielma toteutettiin käytännössä ja kuinka tutkimusmenetelmiä käytettiin tässä tutkielmassa. Käsittelen tässä kappaleessa myös kuinka toteutin kyselyn ja miten toteutin aineiston analyysin tässä tutkielmassa.

3.1 Sähköpostikysely tutkimusaineiston keräysmenetelmänä

Päädyin tekemään sähköpostikyselyn, koska minulla ei ollut tosiasiallista mahdollisuutta käydä haastattelemassa henkilöitä Kainuussa ja Lapissa. Tieteellisen tutkimuksen on tarkoitus tuottaa uutta tietoa tutkittavasta aiheesta. Haastavaa tässä on se, että tutkija ei kyselyä laatiessa välttämättä tiedä minkälaisilla kysymyksillä hän pystyy saamaan aiheesta uutta tietoa (Ronkainen, S & Karjalainen, A, 2008, 18). Kyselyn suunnittelussa tärkeintä on miettiä kysymykset siten, että niiden avulla saadaan kerättyä tietoa, joka vastaa tutkimusongelmaan (Ronkainen, S & Karjalainen, A, 2008, 31). Tutkittavilta ei välttämättä kannata kysyä suoraan vastausta päätutkimusongelmaan, vaan vastaus päätutkimusongelmaan kannattaa johdatella monen kysymyksen kautta. Kyselyyn vastaaminen sähköisesti vähentää tutkijan työtä ja poistaa mahdollisia virheitä, jotka muuten voisivat sattua kyselymateriaalin kirjaamisessa (Ronkainen, S & Karjalainen, A, 2008, 31).

3.2 Kyselyn toteuttaminen

Kyselyn teettäminen Rajavartiolaitoksen henkilökunnalle vaatii RVLPAK B 20:n mukaan tutkimusluvan Raja ja merivartiokoulun johtajalta. Tutkimusluvassa on tultava esiin seuraavat asiat: tutkimuksen aihe, tutkimuskysymys/-kysymykset, tutkimusmenetelmät, tutkimuksen tekijä/tekijät, tutkimuksen vastuhenkilö yhteystietoineen, tutkimuksen aikataulu, tuen tarve Rajavartiolaitokselta ja tietoturvasta huolehtiminen. RVLPAK B 20 määrittää myös ilmoittamaan hakemuksessa kyselyyn vastaajien nimet, mikäli on tarkoitus tehdä haastattelu, tai kysely rajavartiolaitoksen henkilöstölle. Sähköpostikyselyyn vastaajien nimiä kysyin Lapin rajavartioston henkilöstötoimistosta. Ehtoina oli, että henkilöt olivat tehneet työtä metsästyksen valvonnan parissa. Kainuun rajavartioston osalta sain nimet rajavartioston esikunnassa työskentelevältä majuri Janne Liikavainiolta. Tutkimuslupaa anoin 18.12.2013 sähköpostitse Raja- ja merivartiokoulun johtajalta. Tutkimuslupani hyväksyttiin 23.12.2013 ja päätös lähetettiin tiedoksi Kainuun ja Lapin rajavartiostoihin. (RVLPAK B 20).

Kysely lähetettiin yhteensä 12 metsästyksen valvontatyötä tehneille Lapin ja Kainuun rajavartioston virkamiehelle, joista kymmenen vastasi kyselyyn. Kainuun rajavartiostosta kyselyyn osallistui viisi ja Lapin rajavartiostosta seitsemän virkamiestä. Kysely lähetettiin vastaajien sähköpostiin 8.1.2014 ja vastausaikaa annettiin 16.1.2014 asti. 15.1.2014 lähetin kyselyn uudestaan niille, jotka eivät siihen vielä olleet vastanneen. Odotin vastauksia 20.1.2014 asti, jolloin kymmenen vastaajaa oli vastannut kyselyyn. Kyselyyn vastasi Kainuun rajavartiostosta neljä ja Lapin rajavartiostosta kuusi virkamiestä. Kyselyyn osallistuville tehtiin selväksi, ettei heidän henkilötietojiaan julkaista tutkimusraportissa, eikä heidän vastauksia voida jäljittää vastaajiin raportin perusteella. Korostin sähköpostiviestissä myös, että kyselyn vastauksissa ei myöskään saa olla tietoturvaluokiteltua materiaalia, vaan kaiken piti olla julkista tietoa.

Kysely laadittiin Google Driven helppokäyttöisellä työkalulla. Vastaajille lähetettiin linkki sähköpostiin, jossa he kävivät vastaamassa kyselyyn. Kyselylomakkeessa käytin avoimia kysymyksiä, joihin annoin apusanoja. Avoimilla vastauksilla oli tarkoitus saada vastaajat vastaamaan kysymyksiin omin sanoin. Vastaajien oli myös helppo perustella vastauksensa avoimeen vastausvaihtoehtoon. Google Driven kyselytyökalu kokosi vastaukset valmiiksi digitaaliseen, muotoon, joten tutkijan tarvitsi enää vain järjestellä ne ja antaa vastaajille numero yhdestä kymmeneen. Vastaajille annettiin numero sen takia, että heitä referoitiin tutkimustulokset -kappaleessa. Referaatit ovat suoria lainauksia vastauksista. Tutkija ei ole korjannut niistä edes kirjoitusvirheitä, koska on olemassa vaara, että vastauksen todellinen tarkoitus hämärtyy, mikäli tutkija olisi korjailnut vastauksia.

Kyselyn vastaajat olivat erilaisista lähtökohdista ja heillä oli erilainen tausta liittyen Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaan. Kaikki olivat saaneet rajavartiomiehen koulutuksen tai Rajavartiolaitoksen upseerin koulutuksen ja kaikki olivat työskennelleet metsästyksen valvonnan parissa. Kysely lähetettiin tarkoituksella mahdollisimman monelle erilaisessa asemassa ja tehtävässä olevalle virkamiehelle, koska tutkimuskysymyksiin vastaaminen edellyttää monen eri tason toimijoiden asiantuntemusta. Tällä tarkoitan sitä, että rajavartijalla ja kapteenilla on todennäköisesti erilaisia kokemuksia ja havaintoja tutkittavasta aiheesta, mikä tuo lisäarvoa tutkielmaan. Vastaajien erilainen tehtävänkuva tuo syvyyttä tutkielmaan, koska kenttätyön tekijät eivät välttämättä hahmota ilmiön suurta kuvaa ja Kenttätyön johtajat eivät välttämättä ole kenttätyön asiantuntijoita. Teettämällä kysely jokaisen tason toimijalla saan tutkielmaan laajemman perspektiivin. Päättökysymys ”Mitä rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta on?” on niin laaja kysymys, että siihen vastaaminen edellyttää tiedon keräämistä mahdollisimman laajasti läpi Rajavartioston organisaation. Rajavartiolaitoksen tehtävien toteuttaminen

määritetään monella tasolla lähtien Rajavartiolaitoksen esikunnasta. Jokainen taso vaikuttaa kenttätööhön omalta osaltaan. Metsästyksen valvontaa tarkastellessa on tärkeää tarkastella, miten eri tasot määräävät ja ohjaavat tekemistä.

Kysymysten laatiminen oli jälkikäteen ajateltuna tutkielman haastavin vaihe. Aiheesta julkaistu vähäinen materiaali vaikutti kysymysten laatuun huomattavasti. Jouduin myös laatimaan tutkielmaan oman viitekehyksen, johon pohjautuvia kysymyksiä esitin kyselyssä. Osa kysymyksistä ei tuo varsinaisesti lisäarvoa itse tutkielmalle, mutta selvittää tutkijalle tutkielman viitekehyksen rakentamista. Aiheesta julkaistujen aineiston vähyys vaikutti myös kysymysten laatuun. En saanut kerättyä itselleni niin syvällistä tietämystä aiheesta, että olisin pystynyt muodostamaan laadukkaita kysymyksiä. Nyt kysymykset olivat osittain pintapuolisia, enkä pystynyt tekemään niin syvällistä pohdintaa vastausten perusteella, kuin olisin halunnut.

3.3 Tutkimusaineisto

Tutkimusaineistona olen käyttänyt itse tekemääni sähköpostikyselyä, sekä Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Metsähallituksen tiedotteita metsästyksen valvonnasta. Kysely lähetettiin rajavartiolaitoksessa työskenteleville henkilöille Lapin ja Kainuun rajavartioston henkilökunnalle. Google Driven kyselyohjelma kokosi vastaukset valmiiksi taulukkoon. Aineiston kokoamisvaiheessa keräsin kaikki saman kysymyksen vastaukset allekkain ja numeroin vastaajat. Sähköpostikyselyn kysymykset ovat tutkielman liitteenä 1. Vastaukset ovat liitteenä 2 ilman kyselyyn vastanneiden henkilöiden henkilötietoja.

Luku 4 perustuu lähes kokonaan erilaisiin lakeihin. Lakeihin olen viitannut Finlexin internet-sivuilta. Sivulta olen valinnut linkin *lainsäädäntö* ja sen jälkeen *ajantasainen lainsäädäntö* ja sen jälkeen olen hakenut haluamani lain tarkasteltavaksi. Näin olen varmistanut, että olen käyttänyt lähteenä päivitettyä lakia.

Lisäksi olen käyttänyt aiheesta julkaistuja Poliisin ja Rajavartiolaitoksen tiedotteita. Olen käyttänyt tutkielmassani aineistona myös lainvalmistelumateriaalia. Lähinnä olen käyttänyt hallituksen esitystä metsähallituksen erävalvonnasta, jossa on selvitetty metsästyksen valvonnan nykytilaa ja taustoja, sekä yleisempiä metsästysrikoksia (HE 147/2005 vp, 3 - 6). Hallituksen esityksissä on myös selvitetty taustatietoa metsästysrikollisuudesta ja metsästyksen valvonnasta.

3.4 Sisällönanalyysi

Laadullisessa tutkimuksessa aineiston analysointi tapahtuu osittain samaan aikaan aineiston keruun kanssa (Grönfors, M, 1982, 145). Tutkija hahmottelee aineistosta esiin nousevia malleja koko tutkimusprosessin aikana. Laadullinen tutkimus pyrkii yleensä ymmärtämään tutkittavaa kohdetta (Puusa, A, Juuti, P, 2011, 48). Tutkimus ei aina kuitenkaan toteudu näin. Osa laadullisista tutkimuksista tavoittelee tiedon hankintaa, ilmiön kuvaamista tai ymmärryksen syventämistä (Puusa, A, Juuti, P, 2011, 48). Tämä tutkimus sijoittuu osaltaan kategoriaan tiedon hankinta ja ilmiön kuvaaminen. Aihetta on tutkittu vähän ja siitä on saatavilla aineistoa niin vähän, että tämän tutkimuksen tarkoitus on lisätä tietoisuutta ilmiöstä ja kuvata ilmiötä.

Tutkimusmenetelmänä tässä tutkielmassa on kvalitatiivinen sisällönanalyysi. ”Kvalitatiivisen aineiston analyysissä yhdistyvät analyysi ja synteesi.” (Grönfors, M, 1982, 145). Tutkija ensin analysoi tiedon ja jakaa sen käsitteelliseksi osioiksi ja sen jälkeen nämä osiot kootaan yhteen ja materiaalista tehdään tieteelliset johtopäätökset (Grönfors, M, 1982, 145). Tässä vaiheessa on tärkeää edetä aineistosta nousevien teemojen mukaan, toisin sanoin tutkijan tulisi olla avoin aineistolle (Puusa A & Juuti P, 2011, 121). Tutkimuksessa tulee varata riittävästi aikaa teemoitteluun. On tärkeää käydä kiinnostavat teemat useaan kertaan läpi, että voidaan olla varmoja niiden tärkeydestä tutkimuksen kannalta. (Puusa A & Juuti P, 2011, 121). Prosessissa saatu aineisto pilkotaan pienempiin osiin ja sen jälkeen toisiaan tukevat osat yhdistetään ja näiden kokonaisuuksien perusteella voidaan aihe hahmottaa paremmin. Aivan, kuin saisit laatikon, jossa on kolmen palapelin palaset sekaisin. Pikku hiljaa palasia sovittamalla muodostuu kolme erilaista valmista palapeliä. Samalla tavalla tutkimuksessa palapeli kootaan sekalaisesta aineistosta yhdeksi ehjäksi kokonaisuudeksi.

Tutkimusta tehdessä on tärkeää järjestää tutkimusdata siten, että se voidaan irrottaa henkilöistä, tilanteista ja lausumista asiasta voidaan puhua niin kuin se oikeasti on teoreettisella tasolla (Grönfors, M, 1982, 145). Tutkimusraportissa tutkittava asia on hyvä esittää siten, että lukija pystyy yhdistämään loogisesti kentällä saadun havainnon ja siitä tehdyn johtopäätöksen. Tutkimuksessa ei saa keskittyä liikaa pelkän teorian esittämiseen, koska todellisuuteen perustuva teoria voi jäädä lukijalle epäselväksi (Grönfors, M, 1982, 146). Tutkijan onkin käsiteltävä asioita niin, että lukijalle on selvää mihin havaintoon mikäkin teoria perustuu. ”Teoriaa ja empiristä aineistoa tulee siis tarkastella rinnakkain eikä erillisinä prosesseina.” (Grönfors, M, 1982, 151)

Sisällönanalyysi tuottaa vain raaka-aineet teoreettiseen pohdintaan, mutta itse johtopäätösten teko tapahtuu tutkijan ajattelun keinoin (Grönfors, M, 1982, 161). Tässä tutkielmassa tutkija on pohtinut miten vastaajien kokemukset ja palvelusarvo vaikuttavat vastauksiin. Tutkija on myös pohtinut teemojen sijoittumista keskenään ja niiden sijoittumista suurempaan kokonaiskuvaan metsästyksen valvonnasta.

3.5 Teoreettinen viitekehys ja analyysin toteutus

Aihetta ei ole tutkittu aiemmin, eikä tutkielman viitekehyyksi löytynyt sopivaa valmista mallia, joten tutkija oli luotava teoreettinen viitekehys itse. Muodostin tutkielman viitekehyyksen kyselyn ja aineiston analyysin yhteydessä. Osa kysymyksistä tuki enemmän viitekehyyksen rakentamista, kuin itse tutkimusongelmien ratkaisua. Luin aineiston useaan kertaan läpi, jonka jälkeen minulle muodostui kokonaiskuva aineistosta. Aineisto jakaantui selvästi suurempiin kokonaisuuksiin, jotka toistuivat eri vastauksissa. Lukukertojen yhteydessä alleviivasin aineiston kohtia, jotka olivat jaoteltavissa eri kokonaisuuksiksi. Neljännen lukukerran jälkeen kaikki tällaiset kohdat oli alleviivattu ja pystyin muodostamaan luotettavan teoreettisen viitekehyyksen. Jaoin rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan neljään alakohtaan, jotka ovat:

1. Rikostiedustelu
2. Suunnittelu
3. Partiointi
4. Esitutkinta.

Tässä tutkielmassa teemoittelu ja asioiden jakaminen eri kategorioihin oli haastavaa, koska aiheesta ei löydy valmista viitekehystä. Teemoittelu oli tehtävä täysin aineistosta nousevista kokonaisuuksista. Tämä tietenkin korostaa tutkijan asemaa ja hänen tekemiään tulkintoja entisestään tässä tutkielmassa. Tutkimusaineisto teemoiteltiin samalla, kun viitekehys rakennettiin. Kaikki ihmiset eivät havaitse asioita samalla tavalla, saati tulkitse asioita samalla tavalla (Puusa A & Juuti P, 2011, 124). Tärkeää onkin tarkastella vastaako tutkimus sille asetettuihin kysymyksiin ja pohtia onko johtopäätöksiin päädytty loogisesti. Täytyy ottaa huomioon, että kaksi tutkijaa voi päätyä hieman erilaisiin lopputuloksiin täysin samanlaisesta aineistosta. (Puusa A & Juuti P, 2011, 124).

4 METSÄSTYKSEN VALVONTAA SUORITTAVAT VIRANOMAISET JA METSÄSTYKSEN VALVONTA LAKIEN NÄKÖKULMASTA

Tämän kappaleen on tarkoitus selventää lukijalle lain tuoma pohja Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnalle. Laki antaa Rajavartiolaitokselle valvontatehtävän, toimivaltuuden ja säännökset, joita valvoa. Tarkastellessa metsästyksen valvontaa on mielestäni tärkeää tutustua metsästyksen valvontaa suorittaviin viranomaisiin ja organisaatioihin. Metsästyksen valvontaa suorittavia tahoja ovat: Rajavartiolaitos, Poliisi, Metsähallitus, Tulli, metsästäjät, Metsästäjäin Keskusjärjestö, riistanhoitopiirit, riistanhoitoyhdistykset, metsästysseurat ja Valtakunnallinen Metsästäjäjärjestö (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§; Riistahallintolaki 18.2.2011/158, 14§; HE 147/2005 vp, 3–5). Esittelen seuraavaksi pintapuolisesti kunkin tahon metsästyksen valvonnan nykyisen tason, resurssit ja mahdollisen suunnan tulevaisuudessa.

4.1 Metsästyksen valvontaa suorittavat viranomaiset

Poliisin resurssit ovat vähentyneet viimeaikoina, eikä Poliisilla enää ole kovinkaan paljon resursseja erävalvontaan. Metsästysrikosten ammattimaistuesssa, myös niiden selvittäminen vaatii entistä enemmän voimavaroja. (HE 147/2005 vp, 6). Noin kymmenesosa tehdyistä metsästysrikoksista paljastuu, mikä on aivan liian pieni osa (HE 147/2005 vp, 3). Valvontaviranomaisten (Poliisi, Rajavartiolaitos ja Metsähallitus) resurssien vähyys on pakottanut metsästyksen valvontaan määrättyjen viranomaisten tekemään yhteistyötä. Yhteistyöstä onkin hyviä kokemuksia ja se on tehostanut paljon metsästyksen valvontaa (Sarvi, 2013; OM 17/41/2009, 20).

Rajavartiolaitos vastaa metsästyksen valvonnasta toimialueellaan. (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§; Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 3§; Valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta 651/2005, 16§). Rajavartiolaitos hoitaa metsästyksen valvontaa päätehtäviensä ohella. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta Itärajalla ja Lapissa on ollut merkittävää. Rajavartiolaitoksen henkilöstö ja maastokelpoiset kulkuneuvot ovat auttaneet paljon metsästyksen valvonnassa. Rajavartiolaitoksen keskittyminen entistä enemmän päätehtäviin voi kuitenkin vähentää Rajavartiolaitoksen osallistumista metsästyksen valvontaan jatkossa (Rajavartiolaitos, 2013). Henkilöstön väheneminen etenkin Lapista asettaa metsästyksen valvonnalle haas-

teita. Myös Rajavartiolaitoksen henkilökunnalle annettava vähäinen koulutus voi vaikuttaa jatkossa metsästysrikosten tutkintaan. (Sarvi, 2013).

Metsähallituksella on yksitoista erätarkastajaa, joiden päätyö on erävalvonta (Metsähallitus, 2014). Erävalvojat ovat käyneet poliisin perustutkinnon ja he ovat perehtyneet erävalvontaan (Erkki Turtiainen, 19.3.2013). Erävalvojien toimialue on valtion maat. (Metsähallitus, 2014). Yhden erätarkastajan valvoma alue muodostuu siis suhteellisen laajaksi. Sen takia ei olekaan ihme, jos vain joka kymmenes tehdyistä metsästysrikoksista paljastuu (HE 147/2005 vp, 3). Metsähallituksen erätarkastajilla on 7 000 – 11 000 asiakaskontaktia vuodessa ja laillisuus- ja luvallisuusrikkeitä havaitaan 400 – 700 kappaletta vuodessa (Erkki Turtiainen, 19.3.2013). Valtion mailla sijaitsee monta suojelualueita ja puistoa, joissa suurpedot ja muut rauhoitetut lajit elävät (Sarvi, 2013). Metsästyksen valvonnalla tulisi turvata ainakin näiden alueiden koskemattomuus.

Riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojien tehtävänä on seurata metsästyksen lainmukaisuutta toiminta-alueellaan ja ilmoittaa tarvittaessa havainnoistaan metsästyslain noudattamisen valvonnasta vastaaville viranomaisille, Suomen riistakeskukselle, metsästysoikeuden haltijoille ja metsästysoikeuden omistajille. Riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojalla on oikeus tarkastaa metsästäjän henkilöllisyys, metsästysoikeus, riistanhoitomaksun suorittaminen ja ampumakokeen suorittaminen. Metsästyksenvalvojalla on lisäksi oikeus tarkistaa pyyntivälineet ja menetelmät. (Riistahallintolaki 18.2.2011/158, 23§). Kuitenkin heidän on välillä vaikea puuttua tuttavien tekemään metsästysrikokseen, varsinkaan kun heillä ei ole viranomaisen statusta, tai velvollisuutta (Sarvi, 2013). Ammattimaisiin metsästysrikoksiin heillä ei ole työkaluja puuttua, vaan sellaiset tapaukset on suosiolla jätettävä viranomaisten hoidettavaksi (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§; Sarvi, 2013). Riistanhoitoyhdistyksen erävalvojat ovat helpottaneet viranomaisten valvontaa. He ovat olleet avuksi erityisesti valvontaiskuissa, missä heidän paikallistuntemuksesta on ollut hyötyä (Sarvi, 2013).

4.2 Laillisuuden valvonta

Laillisuuden valvonta tarkoittaa metsästysoikeuden valvontaa. Metsästysoikeutta valvotaan tarkastamalla voimassa oleva riistanhoitomaksu. Samalla varmistetaan, että metsästyskortti kuuluu tarkastettavalle henkilölle. Henkilö saa metsästyskortin suoritettuaan riistanhoitoyhdistysten järjestämän metsästäjäntutkinnon ja maksamalla riistanhoitomaksun (Suomen riista-

keskus, 2013). Metsästyskortissa on oltava pankin leima osoituksena maksetusta maksusta, tai henkilön on muulla tavoin pystyttävä osoittamaan, että kortti on maksettu.

Mikäli henkilö metsästää kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, metsäkaurista, hirveä, valkohäntäpeuraa, metsäpeuraa tai karhua, on hänellä oltava kolme vuotta kerrallaan voimassa oleva todistus hyväksytystä ampumakokeesta (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 21§). Jos henkilö metsästää kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, hirveä, valkohäntäpeuraa, tai metsäpeuraa, on hänellä oltava pyyntilupa, jonka myöntää Suomen riistakeskus (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 26§). Myös nämä luvat tarkastetaan laillisuuden valvonnan yhteydessä.

Laillisuuden valvonnassa tarkastetaan metsästyksessä käytettävät aseet. Ampuma-aselaki antaa rajavartiomiehelle oikeuden tarkastaa aseiden tilan ja käytettävät patruunat (Ampuma-aselaki 9.1.1998/1, 115§, 117§). Aseesta tarkastetaan myös käytetäänkö siinä lainvastaista yöttähtäintä, onko ase luullinen ja kuljetetaanko asetta oikein autossa. Eniten rikkomuksia ilmenee juuri aseiden kuljettamisessa autossa (Metsähallituksen erävalvontaraportti 2011). Metsästysasetuksessa määritellään eri riistan metsästykseseen hyväksytyt luotien painot ja luodin osumaenergian. Esimerkiksi kettua saa ampua vain aseella, jonka luoti painaa vähintään 2,5 grammaa ja osumaenergian on vähintään 200 joulea, 100 metrin päässä piipun suusta mitattuna (Metsästysasetus 12.7.1993/666, 16 a §).

Laillisuuden valvontaan kuuluu myös tarkistaa mahdollinen saatu riista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että tarkastetaan onko saalis laillinen riistaeläin, onko se metsästetty lain edellyttämällä tavalla ja onko se metsästetty rauhoitusaikojen mukaisesti. Tarkastuksen yhteydessä voidaan esimerkiksi selvittää, onko metsästyksessä käytetty valonlähdettä Metsästysasetuksen 14§:n vastaisesti (Metsästysasetus 12.7.1993/666, 14§). Samalla tarkastetaan pyyntiluvat, mikäli kyseisen riistan metsästys sellaiset edellyttää. Metsästysasetus määrittää eläinten rauhoitusajat ja lailliset, sekä laittomat pyyntitavat (Metsästysasetus 12.7.1993/666, 24§, 25§).

4.3 Luvallisuuden valvonta

Luvallisuuden valvonnalla tarkoitetaan metsästysluvan valvontaa. Valvonta tapahtuu pääasiassa valtion maa- ja vesialueilla, koska luvallisuuden varmistaminen yksityisomistuksessa olevilla mailla on haastavaa. Luvallisuuden valvonta kuuluu myös maanomistajalle tai metsästysoikeuden haltijalle (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§). Luvallisuus voi perustua maanomistajan lupaan, lakiin perustuvaan oikeuteen, metsästyslupaan, tai maanomistukseen (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 6§, 7§, 8§, 11§). Valtion mailla metsästäjä tarvitsee kirjallisen luvan. Tähän tekevät poikkeuksen Lapin lääni sekä osa Oulun läänin kunnista, joissa vakinai-

sesti asuvilla henkilöillä on oikeus metsästä valtion omistamilla mailla kotikuntansa alueella (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 8§). Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla on oikeus metsästä yleisillä vesialueilla merellä (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 7§).

Rajavartiolaitos on käytännössä valvonut metsästäjien metsästysoikeutta valtion mailla. Metsästyslaki ei varsinaisesti kiellä Rajavartiolaitosta valvomasta metsästyksiä yksityisellä mailla. ”Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Tulliviranomaisten sekä riistahallintolaissa tarkoitettujen metsästyksenvalvojien tulee toimialueellaan valvoa, että metsästyksiä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.” (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 88§). Metsästyslaki ennemminkin ohjaa Rajavartiolaitosta valvomaan metsästyksiä koko toimialueellaan, myös yksityisten mailla. Kuitenkin luvallisuutta on haastava valvoa, koska maanomistajan antama lupa voi olla hankala todeta (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 17§).

4.4 Rajavartiomiehen oikeudet metsästyksen valvonnassa

Rajavartiolaitoksen toimivaltaa lisättiin vuonna 2005 säätämällä uusi laki rajavartiolaitoksesta (Rajavartiolaki 15.7.2005/578; HE 6/2005 vp, 91 - 149). Uudistuneen lain mukaan Rajavartiolaitos saa tutkia entistä enemmän itse paljastamiensa rikoksia ilman, että ne siirtyvät Poliisin tutkittavaksi (Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 41§, 42§, 43§). Laajemmat toimivaltuudet ovat auttaneet rajavartijoita metsästyksen valvonnan toteuttamisessa. Laajemmilla toimivaltuuksilla tarkoitan muun muassa ajoneuvon pysäyttämistä metsästyksen valvonnan yhteydessä, mikä ei ollut mahdollista aiemmin (HE 219/2008 vp, 100; Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 38§). Uusi laki ei kuitenkaan anna Rajavartiolaitokselle toimivaltaa suorittaa televalvontaa tutkittaessa törkeää metsästyksirikosta. Poliisilla sen sijaan on oikeus suorittaa televalvontaa. Törkeän metsästyksirikoksen tapauksissa Rajavartiolaitoksen toimialueella Poliisi ja Rajavartiolaitos tekevät yhteistyötä parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa yhteisen esitutkinnan perustamista.

Rajavartiolaki antaa rajavartijalle toimivaltuuksia metsästyksiä valvottaessa. Rajavartiomiehellä on rajavartiolaitokselle säädetyin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi oikeus saada jokaiselta tiedot tämän nimestä, henkilötunnuksesta tai syntymäajasta, kansalaisuudesta ja paikasta, josta hän on tavoitettavissa. (Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 36§). Mikäli henkilö ei anna edellä mainittuja tietoja, on rajavartiomiehellä oikeus selvittää hänen henkilöllisyytensä henkilötunnusmerkkien perusteella. Rajavartiomiehellä on myös oikeus ottaa henkilö kiinni, mikäli hän ei luovuta kyseisiä tietoja tai antaa todennäköisesti virheellisen tiedon (Rajavartiolaki

15.7.2005/578, 36§). Rajavartiolaki antaa toimivaltuuksia myös suoraan metsästyksenvalvontaan. Rajavartiomiehellä on oikeus pysäyttää ajoneuvo, jos se on tarpeen metsästyksen valvonnan suorittamiseksi tai rikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi (Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 38§).

Rikoslaki antaa rajavartiomiehelle oikeuden antaa rikesakon metsästyksen valvonnan yhteydessä (Rikoslaki 19.12.1889/39, 2 a luku, 10§).

Henkilön on pidettävä metsästyskortti tai sen jäljennös mukana ja se on pyydettyä esitettävä metsästyslain 88§ mukaisille metsästystä valvovalle henkilölle, eli tässä tapauksessa rajavartiomiehelle. Mikäli kortti ei ole mukana, voi henkilö käydä esittämässä sen viikon kuluessa valvontaa suorittaneelle henkilölle tai poliisille (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 22§). Luvattomasti pyyntiin viritetty pyyntiväline voidaan ottaa haltuun, tai tehdä toimintakyvyttömäksi (Metsästyslaki 28.6.1993/615, 81§) Rajavartiolaitoksen viranomainen voi myös tarkastaa metsästyksessä käytettävän ase (Ampuma-aselaki 9.1.1998/1, 115§).

Metsästyksen kuuluu olennaisena osana ampuma-aseet ja onkin luonnollista, että ampuma-aselaki määrää rajavartiolaitosta valvomaan ampuma-aselaisissa annettuja säädöksiä (Ampuma-aselaki 9.1.1998/1, 115§). Ampuma-aselain noudattamista valvotaan samalla, kuin metsästystäkin. Aseen luvat, aseet, aseiden osat, patruunat ja erityisen vaaralliset ammuksot on esitettävä pyynnöstä rajavartiomiehelle (Ampuma-aselaki 9.1.1998/1, 117§). Aseisiin liittyvässä valvonnassa keskitetään erityisesti huomiota aseiden kuljettamiseen ajoneuvossa, koska kuljettamisessa esiintyy eniten puutteita (Metsähallituksen erävalvontaraportti, 2011).

Rajavartiolaitoksella on myös oikeus valvoa varsinkin suuremmissa seuruejähdeissä käytettävien radiopuhelimien käyttöä (Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista 16.11.2001/1015, 27§). Varsinkin hirvenmetsästysseurueilla on ollut tapana käyttää jähdissä VHF- puhelinta, jonka käyttöön tarvitaan viestintäviraston myöntämä lupa. (Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista 16.11.2001/1015, 7§). Radiolupien valvontaa on hyvä toteuttaa muun metsästyksen valvonnan yhteydessä ja varsinkin suuremmissa valvontaiskuissa.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimustulokset -kappaleessa esittelen tutkielman tulokset. Kappaleen tarkoitus on vastata osaongelmiin: miten rajavartiolaitos suorittaa metsästyksen valvontaa ja miten rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu. Lisäksi kappaleessa käsitellään Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan ongelmia ja pohditaan sen tulevaisuutta.

5.1 Miten rajavartiolaitos suorittaa metsästyksen valvontaa?

Kyselyn perusteella Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnasta erottuu erilaisia kokonaisuuksia. Kokonaisuudet ovat rikostiedustelu, suunnittelu, partiointi ja esitutkinta. Kokonaisuudet eivät välttämättä ole toisiinsa sidotut, eivätkä välttämättä ole toisiinsa yhteydessä, mutta parhaan lopputuloksen aikaansaaminen edellyttää jokaisen tason yhteistoimintaa. Rikostiedustelun avulla rikoksista yritetään saada tieto jo ennalta (Poliisi, 2014). Rikostiedustelu tukee partioiden suunnittelua. Toiminta voidaan kohdentaa sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Partion toiminta tehostuu huomattavasti, mikäli tiedetään jo valmiiksi, missä ja milloin mahdollisesti rikos aiotaan tehdä. Tiedustelu mahdollistaa painopisteen ja yhteisvalvontaiskujen järkevän suunnittelun. Yhteisvalvontaiskuja ja metsästyksen valvontapartioita kannattaa suunnitella semmoisille alueille ja ajankohtiin, jolloin metsästäjiä on liikkeellä. Esitutkinta on partioinnin jatkumoa. Havaitut rikokset tutkitaan ja syyttäjä päättää esitutkintamateriaalin perusteella asioiden viemisestä eteenpäin (Oikeusministeriö, 2014).

Näkyvin metsästyksen valvonnan tapa on normaalin rajojen valvonnan partioinnin yhteydessä suoritettu metsästyksen valvonta. Osa kyselyyn vastaajista oli huolissaan rajojen valvonnan yhteydessä tehtävästä metsästyksen valvonnasta. Osa vastaajista oli sitä mieltä, että partio ei välttämättä suorita metsästyksen valvontaa, ellei sitä partiokäskyssä erikseen käsketä. Ajatellaan, että metsästyksen valvonta on vain ja ainoastaan niiden tehtävä, kenelle se erikseen niin määrätään. Tämä ei tietenkään pidä paikkaansa, vaan rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien hoitaminen kuuluu jokaisen rajamiehen vastuulle ja virkamiehellä on velvollisuus hoitaa Rajavartiolaitokselle säädetyt tehtävät mahdollisimman hyvin (Rajavartiolaitolaki 15.7.2005/578, 5§).

”olen suorittanut metsästyksen valvontaa rajojen valvonnan ohella” (vastaaja 2).

”valvontahan tehdään pääosin partioinnin yhteydessä” (vastaaja 4).

”olen osallistunut partiointiin rajan omissa partioissa” (vastaaja 7).

”oman partioinnin ohella jos on sattunut tulemaan metsästäjiä vastaan” (vastaaja 8).

Rajojen valvontapartiossa suoritettujen metsästyksen valvonnan kanssa osittain samaan kategoriaan kuuluu partiointi muiden viranomaisten kanssa. Partio voidaan muodostaa esimerkiksi Poliisin tai Metsähallituksen virkamiesten kanssa. Valvontaa suoritetaan pääpiirteittäin samalla tavalla, kuin rajojen valvonnan ohella. Yhteispartiointi tuo kuitenkin sellaisia näkökulmia esille, joita ei rajojen valvonnan ohella suoritettavan partioinnin aikana ole. Yhteisvalvonnassa eri viranomaisten kanssa tehdään erityisesti valvontaiskuja ja partiointia Rajavartiolaitoksen normaalin toimialueen ulkopuolella.

Vastaajat pitivät yhteispartiointia hyvänä asiana, koska silloin rajavartijat pääsivät enemmän sisämaan puolelle valvomaan metsästystä. Samalla käytäntöjä saadaan yhdenmukaistettua ja yhteisiä toimintatapoja sovittua paremmin toimiviksi. Yhteispartiointi mahdollistaa osaamisen jakamisen eri organisaatioiden kesken, sekä valvonnan tason ylläpidon, mikäli resurssit vähenevät tulevaisuudessa.

”joka vuosi järjestetään muutama viranomaisten yhteinen valvontaisku” (vastaaja 4).

”suurpetojahdin valvontaa ympäri vuoden, jota tehtiin poliisin ja erätarkastajan kanssa” (vastaaja 7).

”metsästyksen valvontaa suoritettiin partioinnin yhteydessä vartioaseman toimintalueella. Lisäksi yhteisissä valvontaiskuissa Poliisin metsähallituksen erätarkastajien kanssa” (vastaaja 2).

”viranomaisten välinen yhteistyö on ollut erittäin onnistunutta” (vastaaja 3)

”yhteistoiminta partioita suunnataan sellaisille alueille, joissa rajavalvontapartiot eivät normaalisti liiku” (vastaaja 6).

”PTR-toiminnassa valvontaa suoritetaan paljon laajemmalla alueella” (vastaaja 9).

Rikostiedustelu on normaalia partiointia näkymättömämpi osa metsästyksen valvonnassa. Rikostiedustelu tukee kentällä tehtävää toimintaa. Metsästyksen valvontaa suunnitellaan rikostiedustelun tulosten perusteella. Rikostiedustelu auttaa paljastamaan erityisesti ammattimaista, koko maan kattavaa rikollisuutta (Poliisi, 2014).

”olen suorittanut metsästyksen valvontaa esitutkintojen ja rikostiedustelun keuruun kautta” (vastaaja 3).

”Rikostiedustelua erärikoksien paljastamiseksi teen myös” (Vastaaja 5).

”Valvontaa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä KR:n rikostiedustelun kanssa” (vastaaja 6).

”Valvonnan painopiste on ollut rikostiedustelussa” (vastaaja 9).

Vastauksista ei tule ilmi suoritetaanko rikostiedustelua yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Yhteistyö kannattaisi, koska siten rikostilannekuvassa olisi kaikkien viranomaisten havainnot ja se olisi yhteinen pohja, jonka perusteella voitaisiin suunnitella kunkin viranomaisen suorittama ja yhteistyössä toteutettu metsästyksen valvonta.

Vastausten perusteella rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnassa tehtävä suunnittelu toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Tämä on järkevää, koska silloin saadaan resurssit jaettua tasaisesti koko valvottavalle alueelle, sekä estetään päällekkäiset partiot. Samalla voidaan suunnitella yhteisvalvontaiskut, sekä luoda toiminnalle painopiste. Painopisteen luominen yhden viranomaisen resursseita on vaikeaa, koska millään metsästyksen valvontaa suorittavalla viranomaisella ei ole paljoa resursseja, kuten tässä tutkielmassa on aiemmin todettu. Yhdistämällä useamman viranomaisen resurssit, on mahdollista luoda toiminnalle painopisteitä.

”Viranomaisten kanssa tehtävä suunnittelu ja sen jalkautus rajavartioaseman työlistalle” (vastaaja 4).

”Suunnittelemalla valvontaa yhdessä paikallisen poliisin, metsähallituksen erätarkastajan ja rajalta metsästyksenvalvontaan osallistuvien sekä rajavartioalueen johdon ja esikunnan tutkinnanjohtajien kanssa” (vastaaja 7).

”PTR-toiminassa olen suunnitellut ja koordinoinut rv-asemien sekä PTR-toiminnan puitteissa tapahtunutta erävalvontaa” (vastaaja 9).

Rajavartiolaitoksella on oikeus ja velvollisuus tutkia paljastamansa rikokset (Esitutkintalaki 22.7.2011/8052, 2 luku, 1§; Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 41§). Törkeän metsästysrikoksen esitutkinnasta rajavartiolioloksella ei ole samanlaisia oikeuksia, kuin Poliisilla. Oikeudet eroavat televalvonnan osalta (HE 220/2013 vp, 9). Sen takia törkeää metsästysrikosta tutkittaessa perustetaan yleensä yhteinen esitutkinta. Yhteinen esitutkinta mahdollistaa laajemman

keinovalikoiman totuuden selvittämiseksi. Vastauksista käy ilmi, että Rajavartiolaitos tutkii itse valvonnan yhteydessä paljastamansa metsästysrikokset. Yksi vastaajista oli osallistunut esitutkintaan myös muiden valvontaviranomaisten kanssa.

”valvonnan yhteydessä paljastuneiden juttujen esitutkinnassa” (vastaaja 2).

”Vuodesta 2007 lähtien olen suorittanut metsästysrikostutkintaa” (vastaaja 3).

”Tutkin metsästyksen valvonnan tuloksena paljastuneet luonnonvararikoksia” (vastaaja 5).

”Olen ollut mukana suorittamassa useita esitutkintoja eri metsästysrikoksista” (vastaaja 6).

”Valvonnan painopiste on ollut rikostiedustelussa ja rajan/mh:n/poliisin yhteisiin esitutkintoihin osallistuminen” (vastaaja 9).

Metsästyksen valvonnan suorittamisessa korostuu ammattitaito. Vastausten perusteella ammattitaito rakentuu työnantajan koulutuksesta, harrastuksista ja kokemuksesta. Suurin osa vastaajista kertoi, että oma metsästysharrastus tukee ammattitaitoa metsästyksen valvonnassa. Yksi vastaajista vastasi, ettei työnantaja ole antanut koulutusta erävalvontaan juuri ollenkaan. Tämän voin omalta osaltani vahvistaa, koska ainakaan Rajavartiolaitoksen upseerin koulutuksessa järjestettävä opetus erävalvonnasta ei ole riittävällä tasolla. Vastausten perusteella ammattitaito on kehittynyt vuosien aikana ja se on tällä hetkellä hyvällä tasolla.

”Koulutusta työnantajan puolelta emme ole saaneet juuri ollenkaan erävalvontaan” (vastaaja 2).

”henkilöstöllä on kohtuullinen ammattitaito kun kaikki harrastavat metsästyksiä.” (vastaaja 4).

”Meillä Lapissa on ainakin resursseja tutkintaan ja ammattitaitoakin riittävästi.” (vastaaja 5).

”rajavartiomiesten ammattitaito on metsästyksenvalvonta asioissa hyvä.” (vastaaja 6).

5.2 Miten rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu?

Tutkimustulosten mukaan Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu rajan läheisille alueille. Tämä on loogista, koska suurin osa metsästyksen valvonnasta suoritetaan normaalin rajojen valvonnan yhteydessä. Vastaajien mukaan Lapin alueella valvontaa suoritettiin alu-

eellisesti tasaisemmin, eikä vain rajan ja rajakuntien alueella. Poikkeavaa oli myös varsinaisten yhteisvalvontapartioiden painottumisessa. Yhteisvalvontapartiot valvoivat metsästystä selvästi laajemmilla alueilla.

”rajan läheisille alueille” (vastaaja 1).

”Metsästyksen valvonta on painottunut tasaisesti ylälapin alueella ympäri kuntia” (vastaaja 3).

”Pääasiassa rajakuntiin ja rajavalvonnan yhteydessä tehtävään valvontaan” (vastaaja 5).

”Eriyisiä metsästyksenvalvonta ja yhteistoiminta partioita suunnataan sellaisille alueille, joissa rajavalvontapartiot eivät liiku” (vastaaja 6).

Ajallista painottumista oli vastausten perusteella vaikea päätellä. Muutama vastaaja oli määrittellyt painopistettä myös ajallisesti. Metsästyksen valvonnan ajallinen ongelma syntyy, kun vilkkaimmat metsästysajat ja virkamiehen työaika eivät kohta. Virkamies tekee töitään virka-aikaan, eli pääasiassa kuudesta kahteen. Lisäksi virkamies tekee työnsä mielellään arkipäivinä, eikä viikonloppuina. Metsästyksen harrastaminen painottuu kuitenkin vuorokauden valoisaan aikaan, viikonlopuille ja syksyyn. Vartioupseerien on mahdollista suunnitella työvuorosuunnittelulla metsästyksenvalvontatehtäviä viikonlopuille ja syyskaudelle, jolloin metsästäjiä on enemmän liikkeellä. Myös viranomaisten yhteispartiointi olisi tehokkaimmillaan juuri viikonloppuisin ja metsästyskausien alussa.

Toinen huomionarvoinen seikka on metsästysaikojen ulkopuolinen laitton metsästys. Salametsästystä ei suoriteta pelkästään muun metsästyksen ohessa, vaan on selkeää näyttöä, että salametsästystä harrastetaan metsästysaikojen ulkopuolella (Rajavartiolaitos, 2014). Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu suurimmaksi osaksi metsästyskauteen, joka alkaa monella metsästäjällä 20.8 sorsan metsästyksellä, tai 10.9 metsäkanalintujen metsästyksellä. Monen metsästäjän aktiivinen metsästyskausi loppuu joulukuun viimeisenä päivänä, jolloin hirven metsästysaika loppuu. (Suomen Riistakeskus, 2014).

”Tahtoo helposti valvonta painottua arkipäiville ja virka-ajalle” (vastaaja 4).

”suurpetojahdin valvontaa ympäri vuoden” (vastaaja 7).

Metsästyksen valvonnan painottumista eri tehtävien kesken on hankalaa päätellä. Kysely tehtiin liian pienelle osajoukolle, että painottumista tehtävien kesken voitaisiin tutkia luotettavas-

ti. Vastausten ja rajavartiolaitoksen toiminnan painottumisen perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu rajojen valvonnan ohella tehtyyn metsästyksen valvontaan. Suurin osa vastaajista vastasi, että suorittaa valvontaa normaalin rajojen valvonnan ohella. Vastausten laaja kirjo johtuu siitä, että kyselyyn vastaajat palvelevat eri arvolla ja heidän tehtäväkuva on erilainen. Rajavartijan arvolla palvelevat tekevät työkseen enimmäkseen rajojen valvonnan partiointia, kun taas kapteenin arvolla palveleva suunnittelee ja johtaa rajojen valvontaa.

”Metsästyksen valvontaa olen suorittanut pääosin partioinnin yhteydessä” (vastaaja 2).

”enimmäkseen suunnittelun kautta. Valvontahan tehdään pääosin partioinnin yhteydessä” (vastaaja 4).

”Valvonnan painopiste on ollut rikostiedustelussa ja rajan/mh:n/poliisin yhteisiin esitutkintoihin osallistuminen” (vastaaja 9).

5.3 Metsästyksen valvontaa haittaavat asiat

Sähköpostikyselyssä kysyin yhtenä asiana metsästyksen valvontaa haittaavia asioita. Suurimpana valvontaa haittaavana tekijänä nousi esille resurssipula. Tämänhetkiset resurssit ovat Lapissa ja Kainuussa vastausten perusteella hyvät, mutta jatkossa tilanne voi olla toisin. Vastaajat olivat erityisen huolissaan resurssien riittävydestä tulevaisuudessa. Rajavartiolaitokseen kohdistuvan säästöpaineen vaikutuksista metsästyksen valvontaan keskusteltiin myös erävalvontaseminaarissa 19- 20.3.2013 (Metsähallitus, 2013).

”resurssipula tulee haittaamaan ” (vastaaja 1).

”resursseja pienennetään koko ajan” (vastaaja 2).

”Vähenevät määrärahat ja resurssit.” (vastaaja 5).

”Resurssit ovat tähän asti olleet ihan hyvät, vaan miten lie tulevaisuudessa.” (vastaaja 10).

Toinen Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaa haittaava tekijä on uskallus puuttua tuttuun tekemään rikkeeseen tai rikokseen. Tämä on inhimillistä, koska suuri osa metsästyksen valvontaa suorittavista henkilöistä metsästää itse tai asuu alueella, jolla valvoo metsästystä. Yhdessä tapauksessa virkamies oli jopa joutunut vaihtamaan hirvenmetsästyseurueesta toiseen puuttuessaan naapurin tekemään rikokseen. Laista löytyy myös pykälä, joka mahdollistaa

virkamiehen luopumaan toimenpiteestä (Rajavartiolaki 15.7.2005/578, 9§). Vastauksista tuli ilmi myös, että uskallus puuttua tuttavan rikkeisiin on lisääntynyt.

”valvontaa haittaa monesti uskallus puuttua/selvittää havaittu asia.” (vastaaja 2).

”Uskallus puuttua naapurin tekemisiin on yksi merkittävimmistä haittatekijöistä.” (vastaaja 7).

”Uskallus puuttua ei ole meillä ongelma” (vastaaja 4).

Rajavartiolaitoksen säästöpainneiden aiheuttama resurssipula näkyy myös johtajien suhtautumisessa metsästyksen valvontaan. Osa johtajat ei halua panostaa toimintaan, joka vähenee todennäköisesti tulevaisuudessa. Johtajien merkitys metsästyksen valvontaan on suuri, koska he ohjaavat, suunnittelevat ja johtavat toimintaa. Johtajien haluttomuus käyttää olemassa olevia resursseja metsästyksen valvonnan suorittamiseen heijastuu myös suorittavaan portaaseen. Huono asenne metsästyksen valvontaa kohtaan leviää helposti koko työyhteisössä.

”Ei ole tähän saakka haitannut mutta organisaation muutoksen myötä resurssipula tulee haittaamaan. Samoin ylempien esimiesten suhtautuminen.” (vastaaja 1).

”joillakin johtajilla on sellainen asenne, että tehdään niin vähän kuin mahdollista.” (vastaaja 8).

”Valitettavasti vartioston johdolla ei ole halua käyttää näitä viranomaiselle annettuja keinoja enää erävalvontaan ja erärikostorjuntaan vaikuttavassa laajuudessa.” (vastaaja 9).

5.4 Metsästyksen valvonnan tulevaisuus rajavartiolaitoksessa

Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan kehittyminen tulevaisuudessa riippuu Rajavartiolaitoksen sopeuttamisohjelman vaikutuksista. Rajavartiolaitoksen toiminta keskittyy tulevaisuudessa entistä enemmän rajaturvallisuuden painopisteeseen Kaakkois-Suomeen ja Suomenlahdelle. (Sisäministeriö, 2013; Rajavartiolaitos, 2013). Painopistealueen ulkopuolella on saatava säästöjä aikaan (Rajavartiolaitos, 2013). Tämä koskettaa myös Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaa Lapissa ja Kainuussa. Onkin päätetty, että Rajavartiolaitoksen suorittama metsästyksen valvonta vähenee Lapin rajavartiostossa (Rajavartiolaitos, 2013).

Rajavartiolaitokselle on esitetty jatkossa myös törkeän metsästysrikoksen esitutkinnassa oikeutta televalvontaan (HE 220/2013 vp, 44). Televalvontaoikeus yhtenä esitutkinnan keinona voi helpottaa suunnitelmallisten sekä laajoilla ja asumattomilla alueilla tapahtuneiden metsästysrikosten tutkintaa (Rajavartiolaitos, 2014).

Vastausten perusteella Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta vähenee tulevaisuudessa sekä Lapissa, että Kainuussa. Kaikki vastasivat, että valvonta heikkenee tai vähenee. Valvonnan vähenemistä vastaajat perustelivat rajojen valvonnan resurssien pienenemisellä.

”Kuihtuu pois.” (vastaaja 1).

”resurssit pienenevät ja keskitymme entistä enemmän vain rajan pinnassa metsästyksen valvontaan.” (vastaaja 2).

”Rajavalvonta vähenee ja sitä myötä myös metsästyksenvalvonta” (vastaaja 5)

”Vähenee vaikka tarve kasvaa.” (vastaaja 8).

Tulevaisuudessa Rajavartiolaitoksen suorittama metsästyksen valvonta painottuu todennäköisesti vieläkin enemmän itärajalles. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että metsästyksen valvonta toteutetaan jatkossa pelkästään rajojen valvonnan ohella.

”keskitymme entistä enemmän vain rajan pinnassa metsästyksen valvontaan.” (vastaaja 2).

”Keskitetään vähenevät resurssit entistä enemmän laillisuuden valvontaan.” (vastaaja 6).

”Painottuu entistäkin enemmän itärajalles.” (vastaaja 8).

”Painottuu luonnollisesti itään entistä enemmän.” (vastaaja 10).

Vastausten perusteella Rajavartiolaitoksen suorittamalla metsästyksen valvonnalla olisi tarvetta ja tilausta tulevaisuudessa. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan vähentämisellä olisi vaikutuksia harva-alueen asukkaiden turvallisuuteen. Metsästyksen valvonnalla on myös rikosten tekoa ehkäisevä vaikutus. Näkyvällä valvonnalla ennaltaehkäistään tapahtuvia rikoksia.

”Tarvetta rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnalle on todella paljon, koska olemme ainoa viranomainen, joka on maastokelpoinen ja kalustoa löytyy myös talvella suoritettavaan mets valvontaan.” (vastaaja 2).

”Tarvetta valvonnalle olisi, koska poliisi ei enää harva alueella maastoon ehdi.”
(vastaaja 5).

”Tarvetta olisi enemmänkin, koska rikkomuksia on ainakin omalle kohdalle sattunut paljon verrattuna edellis vuosiin” (vastaaja 8).

”Syrjäseutujen siviilit ovat todella hyvillään viranomaisista, joilla on taito ja tahto toimia harmaan alueen metsästäjiä vastaan” (vastaaja 10).

Vastauksista tulee ilmi, että metsästyksen valvonta tukee Rajavartiolaitoksen lakisääteisten tehtävien, (rajojen valvonta) suorittamista. Metsästäjiltä on saatu tärkeitä vihjeitä alueella liikkuvista rikosentekijöistä. Metsästyksen valvonnan yhteydessä on saatu tietoa, joka on mahdollistanut alueen rikostilannekuvan, sekä rajatilannekuvan päivityksiä.

”Metsästyksen valvonta parantaa myös rajatilannekuvan ylläpitämistä” (Vastaaja 2).

”He (kala- ja metsämiehet) näkevät ja kuulevat paljon, mikä kiinnostaa meitä, kun vain osaamme jutustelun seassa utsia!” (vastaaja 10).

”ei ole yksi tai kaksi rattista tai muuta rikosentekijää (mm etsintäkuulutettuja tai rantojen perämoottorivarkaita) saatu kiinni erävalvonnan yhteydessä saaduista vihjeissä tai kuskien puhallutuksissa.” (vastaaja 10).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Johtopäätökset -kappaleessa esittelen tutkielman merkittävimmät tulokset, pohdin tutkielman luotettavuutta ja esitän jatkotutkimusmahdollisuuksia.

6.1 Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta

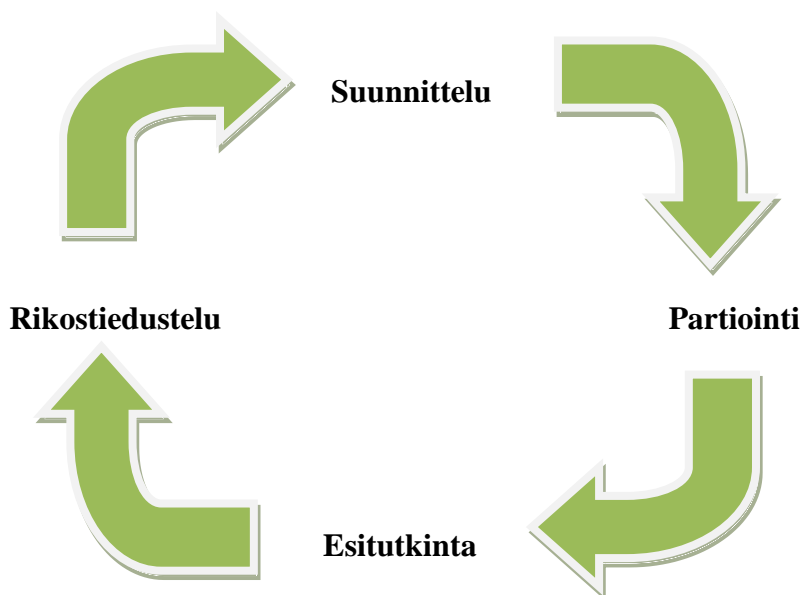
Metsästyksen valvonta on Rajavartiolaitoksen lakisääteinen tehtävä, joka voidaan jakaa neljään eri kategoriaan. Kategoriat ovat rikostiedustelu, suunnittelu, partiointi ja esitutkinta. Kategorioiden välillä tulee suorittaa yhteistyötä parhaan mahdollisen lopputuloksen aikaansaamiseksi. Metsästyksen valvonta painottuu rajan läheisille alueille, mutta Lapissa, sekä yhteisvalvontapartioissa valvontaa suoritettiin laajemmalla alueella. Valvonta painottuu syksyyn ja virka-aikaan. Valvontaa tulee suorittaa myös viikonloppuisin, jolloin myös suurin osa metsästäjistä on liikkeellä. Valvonnassa ei saa myöskään unohtaa koko vuoden kattavaa metsästysaikojen valvontaa

Rikostiedustelu tukee partioinnin suunnittelua ja itse partiointia. Toimintoja voidaan kohdentaa ja tehostaa päivitetyn rikostilannekuvan perusteella. Rikostiedustelua tulee suorittaa yhdessä muiden viranomaisten kanssa parhaan mahdollisen tuloksen aikaansaamiseksi.

Suunnittelu pohjautuu rikostilannekuvaan sekä käytettävissä oleviin resursseihin. Suunnittelu toteutetaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Yhteinen suunnittelu mahdollistaa resurssien järkevän käytön, sekä painopisteen luomisen.

Partiointi voidaan jakaa kahdenlaisiin partioihin, rajojen valvonnan ohella suoritettuun partiointiin, sekä yhteistoimintaviranomaisten kanssa suoritettuun partiointiin. Yhteisvalvontapartiossa korostuvat valvonta-iskuihin osallistuminen ja partiointi vartioston toiminta-alueen ulkopuolella.

Rajavartiolaitos tutkii itse paljastamansa rikokset. Mikäli partioinnin yhteydessä ei rikoksia paljastu, ei niitä tarvitse tutkia. Esitutkinta on onnistuneen metsästyksen valvonnan jatkotoimenpide. Esitutkinnassa voi paljastua asioita, joista on apua rikostiedustelussa ja edelleen metsästyksen valvonnassa.

Kuvio 1. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnan jakautuminen

Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaa haittaavat tällä hetkellä resurssipulan uhka, uskallus puuttua tuttavien rikkeeseen ja johtajien asenne metsästyksen valvontaa kohtaan. Resurssit ovat tällä hetkellä hyvät, mutta tulevaisuudessa resurssien väheneminen haittaa metsästyksen valvonnan suorittamista. Uskallus puuttua tuttavien rikkeeseen, ei ole enää merkittävä haittava tekijä. Sitä esiintyy enää muutamalla virkamiehellä.

”Tavallisesti yksittäiset tutkimukset pystyvät parhaimmillaankin selvittämään vain pienen osan tarkasteltavasta asiasta.” (Kauranen, I, Ropponen, P & Aaltonen, M, 1993, 38). Tämä tutkielma ei ole poikkeus edellä mainitusta tavasta. Aihealueen laajempi ymmärrys vaatii vielä jatkotutkimusta. Tämä tutkielma auttaa hahmottamaan metsästyksen valvonnan toteutumista Suomessa. Toivon, että tällä tutkielmalla on merkitystä sekä päätettäessä metsästyksen valvonnan tulevaisuudesta, että metsästyksen valvonnan kehittämisessä Lapissa ja Kainuussa.

6.2 Tutkielman luotettavuus

Ennen tutkielman tekoa minulla oli hypoteeseja tutkielman tuloksiksi. Hypoteesini ja ennako-odotukseni tutkielman lopputulokseksi olivat, että Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta toteutuu niin, kuin se laissa määrätään. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu vahvasti rajan läheisyyteen ja metsästystä valvotaan erityisesti Pohjois-Suomessa. Lisäksi mielestäni Rajavartiolaitoksen tulisi suorittaa metsästyksen valvontaa tulevaisuudessa. Vaikka osa hypoteeseistani toteutui, en pidä sitä ongelmana tutkielman luotettavuuden kannal-

ta. Perustelen tutkimustulokseni lähteillä ja kyselyn vastauksilla. Mielestäni hypoteesini eivät ole ohjanneet minua kysymysten laatimisessa, tai tutkimustyössä muutenkaan.

Tutkimuksen luotettavuus arvioidaan perinteisesti validiteetin ja siihen liittyvän reliabiliteetin osoittamisella. ”kvalitatiivisen tutkimuksen validius perustuu tutkimusprosessin yksityiskoh-
taiseen kuvaamiseen.” (Grönfors, M, 1982, 178). Tutkielma on sitä validimpi, mitä lähempänä tutkimusraportti on tilannetta kentällä (Grönfors, M, 1982, 178). Validiteetin haasteena tässä tutkielmassa on se, että tutkijalla ei ole henkilökohtaista kokemusta Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnasta. Tutkielma perustuu hyvin pitkälle kyselyyn vastaajien omaan kokemukseen tutkittavasta aiheesta. haastattelututkimus on validia silloin, kun vastaajat ovat vastanneet kyselyyn totuudenmukaisesti (Grönfors, M, 1982, 178). Tutkijan on hankala arvioida vastaajien tiedon oikeellisuutta, koska ihmiset kokevat asioita eri tavalla. Kuitenkin usean eri vastaajan vastauksissa toistuivat samat asiat, joten siitä voidaan päätellä että tehty kysely on validia.

”Kerätyllä aineistolla on reliabiliteettia silloin, kun se ei sisällä ristiriitaisuuksia” (Grönfors, M, 1982, 175). Tässä tutkielmassa reliabiliteetti on tarkastettu soveltuvin osin kolmella eri tavalla, jotka Grönfors on esittänyt kirjassaan ”Kvalitatiiviset kenttätömenetelmät”. Ensimmäinen on instrumentin tarkkuus, eli saman ilmiön tarkastelu mahdollisimman moneen kertaan ja tulosten vertailu keskenään. Tässä tutkielmassa osa kyselyn kysymyksistä kysyy samaa asiaa eri sanoin. Vastaajat vastaavat samantapaisiin kysymyksiin hyvin samankaltaisesti. Instrumentin objektiivisuus tarkastetaan käyttämällä monta havainnoijaa samassa tilanteessa. Tässä tutkimuksessa ei ole mahdollisuutta toteuttaa instrumentin objektiivisuutta tällä tavoin. Tässä tutkimuksessa tutkijan looginen päättelyketju on niin avoin, että se mahdollistaa samankaltaisen johtopäätöksen teon aineiston pohjalta. Ilmiön jatkuvuus tarkoittaa saman ilmiön toistumista eri aikoina. Tässä tutkimuksessa on haasteellista osoittaa ilmiön toistuvuutta, koska tutkimusta samasta aihealueesta ei ole tehty. (Grönfors, M, 1982, 175, 176).

6.3 Lopuksi

Aihealue vaatii jatkotutkimusta. Tämä tutkielma on tavallaan keskustelun herättäjä ja vastavaa tutkimusta tarvitaan lisää. Samaa tutkimusongelmaa voitaisiin tutkia laajemmalla osajoukolla laajemmin ja tämän tutkielmasta saadun parannellun viitekehän sisällä. Jatkotutkimuksessa kysymyksiä voitaisiin kohdistaa tarkemmin ja aiheesta saataisiin varmasti lisää empiiristä tietoa.

Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta elää tällä hetkellä muutoksen aikaa. Rajavartiolaitoksen sopeuttamisohjelman takia resursseja siirretään Pohjois-Suomesta Kaakkois-Suomeen. Rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta vähenee Lapissa. (Sisäministeriö, 2013; Rajavartiolaitos, 2013). Metsästyksen valvonnan tulevaisuus voisi olla mielenkiintoinen aihe tutkittavaksi. Tutkimuksessa voitaisiin selvittää, kuinka pienemmillä resursseilla voitaisiin toteuttaa tuloksetta metsästyksen valvontaa. Samaan aihealueeseen olisi hyvä tutkia myös Poliisin ja Metsähallituksen resurssit ja tahtotila valvoa metsästystä. Mielenkiintoista olisi selvittää myös metsästyksen valvonnan toteutuminen muissa rajavartiostoissa. Nyt vastausten mukaan metsästystä valvotaan huomattavasti enemmän pohjoisessa, kun etelämpänä.

Tutkimusprosessi on ollut mielenkiintoinen ja opettava kokemus. Aihe kiinnosti minua harrastukseni ja opintojeni takia. Opiskelen Maanpuolustuskorkeakoulussa Rajavartiopintosuunnalla ja valmistun Rajavartiolaitoksen upseerin virkaan. On mahdollista, että jatkossa olen valvomassa metsästystä Rajavartiolaitoksen virkamiehenä. Tutkimusprosessin läpikäyminen on ollut yllättävän raskasta. En osannut tutkielman alkuvaiheessa kuvitella, kuinka pitkä ja haastava prosessi tämä on. Luulin tietäväni aiheesta paljonkin ennen tutkimustyötä, mutta tutkielman teon jälkeen huomasin, etten tiedä vielä kaikkea aiheesta.

LÄHTEET

Kirjallisuus

Grönfors, M. 1982. Kvalitatiiviset kenttätyömenetelmät. Juva: Werner Söderström Oy.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Ronkainen, S. & Karjalainen, A. 2008. Sähköä kyselyyn!. Rovaniemi: Lapin yliopisto.

Puusa, A. & Juuti, P. 2011. Menetelmäviidakon raivaajat. Vantaa: Hansasprint Oy.

Kauranen, I., Ropponen, P. & Aaltonen, M. 1993. Tutkimusraportin kirjoittamisen opas. Ota-niemi: Teknillinen korkeakoulu.

Tutkielmat

Keränen, M. 2012. Karhun haaskametsästyksen tuomat haasteet rajavartiolaitokselle. Maanpuolustuskorkeakoulu. Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Esiupseerikurssin tutkielma

Liukkonen, T., Bisi, J., Hallila, H. & Olavi Joensuu, 2007, Mielipiteitä metsästyksestä valtion mailla. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 84

Lainsäädäntö ja lainvalmistelumateriaali

Laki rajavartiolaitoksen hallinnosta 15.7.2005/577. (Viitattu 18.12.2013)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050577?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=Laki%20rajavartiolaitoksen%20hallinnosta>

Suomen perustuslaki 11.6.1999/731. (Viitattu 10.9.2013)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=perustuslaki>

Rajavartiolaki 15.7.2005/578. (Viitattu 20.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050578?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=rajavartiolaki>

Metsästyslaki 28.6.1993/615. (Viitattu 10.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19930615?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=mets%C3%A4styslaki>

Ampuma-aselaki 9.1.1998/1. (Viitattu 10.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ampuma-aselaki>

Rikoslaki 19.12.1889/39. (Viitattu 9.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=rikoslaki>

Valtioneuvoston asetus rajavartiolaitoksesta 651/2005. (Viitattu 20.11.2013)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2005/20050651>

Riistahallintolaki 18.2.2011/158. (Viitattu 10.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110158?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=riistahallintolaki>

Laki Metsähallituksen erävalvonnasta 22.12.2005/1157. (Viitattu 20.2.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051157?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20mets%C3%A4hallituksen%20er%C3%A4valvonnasta>

Esitutkintalaki 22.7.2011/805. (Viitattu 25.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110805?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=esitutkintalaki>

Laki radiotaajuuksista ja telelaitteista 16.11.2001/1015. (Viitattu 15.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20011015?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20radiotaajuuksista%20ja%20telelaitteista>

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Metsähallituksen erävalvonnasta ja laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 14 ja 19 §:n muuttamisesta. HE 147/2005 vp. (Viitattu 10.9.2013)

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2005/20050147?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=147%2F2005>

Hallituksen esitys Eduskunnalle rajavartiointia koskevan lainsäädännön sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. HE 219/2008 vp. (Viitattu 20.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2008/20080219?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=219%2F2008%20>

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi. HE 220/2013 vp. (Viitattu 5.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2013/20130220?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=HE%20219%2F2008%20>

Hallituksen esitys Eduskunnalle rajavartiolaitosta ja rajavyyhökettä koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. HE 6/2005 vp. (Viitattu 15.3.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2005/20050006?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=6%2F2005%20>

Oikeusministeriö. Törkeä metsästysrikos. OM 17/41/2009. (Viitattu 17.11.2013)

http://oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/442010torkeametsastysrikos/Files/44_2010_Torkea_metsastysrikos.64s..pdf

Rajavartiolaitos. RVLPAK B 20. Tutkimustoiminta rajavartiolaitoksessa. (Viitattu 5.3.2014)

Internet-lähteet

Rajavartiolaitos. 2014. Rajavartiolaitoksen sopeuttamisohjelman vaikutukset Lapin rajavartiostossa. Internet sivut. (Viitattu 20.3.2014)

http://www.raja.fi/lr/tiedotteet/1/0/rajavartiolaitoksen_sopeuttamisohjelman_vaikutukset_lapin_rajavartiostossa_39567

Rajavartiolaitos. 2014. Rajavartiolakia uudistetaan: Rajavartiomiehen toimivaltuuksiin muutoksia. Internet sivut. (Viitattu 12.3.2014)

http://www.raja.fi/tietoa/tiedotteet/1/0/rajavartiolakia_uudistetaan_rajavartiomiehen_toimivaltuuksiin_muutoksia_50208

Rajavartiolaitos. 2014. Inarissa epäillään hirven salakaatoa. Internet sivut. (Viitattu 24.3.2014)

http://www.raja.fi/lr/tiedotteet/1/0/inarissa_epaillaan_hirven_salakaatoa_50238

Rajavartiolaitos. 2013. Rajavartiolaitoksen sopeuttamisohjelman toimeenpanosta päätöksiä. Internet sivut. (Viitattu 26.3.2014)

http://www.raja.fi/tietoa/tiedotteet/tiedotteet_rvle/1/0/rajavartiolaitoksen_sopeuttamisohjelman_toimeenpanosta_paatoksia_41888

Rajavartiolaitos. 2013. Rajavartiolaitos turvaa sopeuttamisohjelmalla ydintoiminnot. Internet sivut. (Viitattu 26.3.2014)

http://www.raja.fi/tietoa/tiedotteet/tiedotteet_rvle/1/0/rajavartiolaitos_turvaa_sopeuttamisohjelmalla_ydintoiminnot_39521

Rajavartiolaitos. 2013. Rajavartiolaitoksen sopeuttamisohjelman vaikutukset Lapin rajavartiostossa. Internet sivut. (Viitattu 26.3.2014)

http://www.raja.fi/lr/tiedotteet/1/0/rajavartiolaitoksen_sopeuttamisohjelman_vaiikutukset_lapin_rajavartiostossa_39567

Poliisi. 2011. Metsästyksen viranomaisyhteistyövalvonnan tuloksia. Internet sivut. (Viitattu 10.9.2013)

<http://www.poliisi.fi/poliisi/bulletin.nsf/vwSearchView/FAFA4520ACFEA384C22579570067F896>

Poliisi. 2014. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen yhteinen rikostiedustelu on tuottanut tulosta. Internet sivut. (Viitattu 28.1.2014)

<http://www.poliisi.fi/poliisi/poliisilehti/periodic.nsf/vwarchivedlist/63A2C5D9724E3117C225714700266BAA>

Poliisi. 2014. Järjestäytyneen rikollisuuden EU-kriteerit. Internet sivut. (Viitattu 9.3.2014)

<http://www.poliisi.fi/poliisi/krp/home.nsf/pages/4EEBC45AA7678A6CC2256F89005C768C>

Poliisi. 2014. Järjestäytynyt rikollisuus. Internet sivut. (Viitattu 9.3.2014)

<http://www.poliisi.fi/poliisi/krp/home.nsf/pages/83DEC49196CB5E4DC2256C8A003B9C49?opendocument>

Metsähallitus. 2007. Metsästyksen ja kalastuksen tehovalvonta itäisellä Suomenlahdella. Internet sivut. (Viitattu 10.12.2013)

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/ajankohtaista/Tiedotearkisto/Tiedotteet2007/Sivut/MetsastyksenjakalastuksentehovalvontaitaisellaSuomenlahdella.aspx>

Metsähallitus. 2013. Erävalvonta valtion mailla. Internet sivut. (Viitattu 18.3.2014)

<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Eravalvonta/Sivut/Eravalvonta.aspx>

Metsähallitus. 2014. Erätarkastajat. Internet sivut. (Viitattu 18.3.2014)

<http://www.eraluvat.fi/eravalvonta/eratarkastajat.html>

Metsähallitus. 2013. Erävalvontaviranomaiset kokoontuivat Rovaniemelle. Internet sivut. (Viitattu 24.3.2014)

<http://www.eraluvat.fi/erareppu/ajankohtaista/uutiset/eravalvontaviranomaiset-kokoontuivat-rovaniemelle.html>

Metsähallitus. 2011. Erävalvontaraportti 2011. Internet sivut. (Viitattu 27.3.2014)

http://www.eraluvat.fi/media/dokumentit/valvontaraportit/mh_eravalvontaraportti_2011.pdf

Riista- ja kalatalouden tutkimuskeskus. 2013. Susi. Internet sivut. (Viitattu 1.12.2013)

<http://www.rktl.fi/riista/suurpedot/susi/>

Suomen riistakeskus. 2013. Haluatko metsästäjäksi?. Internet sivut. (Viitattu 15.10.2013)

<http://riista.fi/metsastys/haluatko-metsastajaksi>

Suomen riistakeskus. 2014. Metsästäjärekisteri. Internet sivut. (Viitattu 10.3.2014)

<http://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/metsastajarekisteri/>

Suomen riistakeskus. 2014. Metsästysajat 2013-2014. Internet sivut. (Viitattu 12.4.2013)

http://riista.fi/wp-content/uploads/2013/04/Metsastysajat_2013-20141.pdf

Suomen riistakeskus. 2014. Suurriistavirka-apu. Internet sivut. (Viitattu 12.3.2014)

<http://riista.fi/riistatalous/riistavahingot-ja-konfliktit/suurriistavirka-apu/>

Oikeusministeriö. 2014. Rikosjutun käsittely käräjäoikeudessa. Internet sivut. (Viitattu 10.3.2014)

http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/esitteet/rikosjutunkasittelykarajaoikeudessa/esitteen_tulostus.html

Riistakonserni. 2013. Erävalvonnan yhteistyö. Internet sivut. (Viitattu 10.9.2013)

<http://mmm.multiedition.fi/sarvi/sarvet/1-2013/fi/3.php>

Suomen metsästäjäliitto. 2014. Suomalainen metsästys. Internet sivut. (Viitattu 3.3.2014)

<http://www.metsastajaliitto.fi/?q=node/107>

Sisäministeriö. 2013. Rajavartiolaitoksen talouden sopeuttamisohjelma. Internet sivut. (Viitattu 26.3.2014)

http://www.intermin.fi/fi/kehittamishankkeet/rvl_sopeuttamisohjelma

Seminaariesitykset

Turtiainen, E. 2013. Metsähallituksen erävalvonta (Esitelmä). Erävalvontaseminaari 19-20.3.2013. Rovaniemi

LIITELUETTELO

- LIITE 1 Sähköpostikyselyn runko
- LIITE 2 Sähköpostikyselyn vastaukset

Sähköpostikyselyn runko

1. Miten olet ollut kosketuksissa metsästyksen valvontaan?
2. Miten olet suorittanut metsästyksen valvontaa?
 - Laillisuuden/ luvallisuuden valvontaa?
 - Partioinnin yhteydessä?
 - Yhteisvalvontaisku muiden viranomaisten kanssa?
 - Esitutkinnan kautta?
 - Rikostiedustelu?
3. Kuinka monta tuntia olet käyttänyt vuosittain metsästyksen valvontaan?
4. Miten rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu?
 - Maantieteellisesti?
 - Resurssit?
 - Ammattitaito?
 - Tarve?
5. Haittaavatko jotkin asiat metsästyksen valvonnan suorittamista?
 - Resurssit?
 - laki?
 - Kiinnostus?
 - Uskallus puuttua ”naapurin” rikkomuksiin?
 - Ammattitaito?
 - Koulutus?
6. Miten rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta kehittyy tulevaisuudessa?
 - Maantieteellisesti?
 - Resurssit?
 - Ammattitaito?
 - Tarve?
7. Miten kehittäisit rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaa?
8. Muita havaintoja rvl:n metsästyksen valvonnasta?

Sähköpostikyselyn vastaukset

Miten olet ollut kosketuksissa metsästyksen valvontaan?

- 1: Metsästyksen (erävalvonta) on käytännössä ollut työpisteeni päätehtävä vuodesta 2006.
- 2: Olen toiminut erävalvontaan erikoistuneena henkilönä rajavartioasemilla vuodesta 2008 alkaen. Ensin toimin Suomussalmella Karttimon rv-aseman erävalvonta vastaavana ja sen jälkeen Kuusamon rv-aseman erävalvonta vastaavana. Vuodesta 2002 alkaen olen ollut RVL:n palveluksessa ja siitä lähtien olen suorittanut metsästyksen valvontaa rajojen valvonnan ohella.
- 3: Suoritin metsästyksen valvontaa ollessani töissä Ivalon valvontaryhmässä (nykyisin Ivalon rajavartioasema) v.2004-2006. Vuodesta 2007 lähtien olen suorittanut metsästyksrikostuhtintaa Lapin rajavartiostossa.
- 4: Suunnittelun osalta. Viranomaisten kanssa tehtävä suunnittelu ja sen jalkautus rajavartioaseman työlistalle. Toki joskus ollut itsekin valvomassa mutta nykyisin vähemmän.
- 5: Tutkin metsästyksen valvonnan tuloksena paljastuneet luonnonvararikoksia Lapin rajavartioston alueella
- 6: Olen suorittanut metsästyksenvalvontaa useita vuosia Kainuun alueella. Toimin Vartioksen rajavartioaseman OTO erävalvontavastaavana.
- 7: Suunnittelemalla valvontaa yhdessä paikallisen poliisin, metsähallituksen erätarkastajan ja rajalta metsästyksenvalvontaan osallistuvien sekä rajavartioalueen johdon ja esikunnan tutkinnanjohtajien kanssa. Lisäksi olen osallistunut partiointiin rajan omissa partioissa, poliisin kanssa ja erätarkastajan kanssa yhdessä. Tässä kyselet metsästyksenvalvonnasta, mutta parempi termi olisi erävalvonta, joka kattaa myös maastoliikenteen valvonnan. (Ei maata kaatava juttu kuitenkaan)
- 8: Oman partioinnin ohella sekä toimin vartiolla Erävalvonta yhdyshenkilönä.

- 9: Hyvin monella tavalla pääsääntöisesti virkatehtävissä. Virkatehtävissä olen toiminut LR:n itäisen (itä-Lappi) toimintasuunnan erävalvontavastaavana ja erävalvonnan PTR-yhdyshenkilönä v 2008 alkaen. PTR-toiminassa olen suunnitellut ja koordinoinut rv-asemien sekä PTR-toiminnan puitteissa tapahtunutta erävalvontaa ja johtanut PTR ja Yt-viranomaisten suorittamia erävalvontaiskuja. Lisäksi olen toiminut LR:n viranomaisedustajan erilaisissa Itä-Lapin alueen erävalvontaa ja erärikostorjuntaa koskevis- sa tilasuoksissa
- 10: Vuonna 1988 metsästyksen vartijan vala. Vuonna 1996-2001 Ylä-kainuun metsästyksen valvontatoimikunnassa (poliisin, rajan, MH:n ja riistanhoitoyhdistyksen yhteinen valvontaelin. Lopetettiin 2001) rajan edustajana. Karttimon/Suomussalmen vartioilla erävalvontavastaavana 1996 - 2013.

Miten olet suorittanut metsästyksen valvontaa?

- 1: Kaikilla mahdollisilla tavoilla. Käytännössä olemme toimineet työparina paikallisen MH:n erätarkastajan kanssa.
- 2: Metsästyksen valvontaa olen suorittanut pääosin partioinnin yhteydessä vartioaseman toiminta-alueella (Laiillisuuden/Luvallisuuden valvontaa). Lisäksi yhteisissä valvontaiskuissa Poliisin, metsähallituksen erätarkastajien kanssa. Metsästyksen valvontaa on myös jonkin verran suoritettu rikostiedustelun kautta saatujen vihjeiden perusteella sekä valvonnan yhteydessä paljastuneiden juttujen esitutkinnassa.
- 3: Vuosina 2004-2006 metsästyksen valvontaa suoritin partioinnin yhteydessä omana partiointina sekä yhteisvalvontaiskuina poliisin ja metsähallituksen kanssa. Vuodesta 2007 lähtien olen suorittanut metsästyksen valvontaa esitutkintojen ja rikostiedustelutiedon keruun kautta.
- 4: Kuten edellä sanoin enimmäkseen suunnittelun kautta. Valvontahan tehdään pääosin partioinnin yhteydessä ja keskitytään laillisuusvalvontaan. Toki joka vuosi järjestetään muutama viranomaisten yhteinen valvontaisku.

- 5: Osallistunut yhteisiin valvontaiskuihin poliisin ja metsähallituksen valvojien kanssa. Normaaliin rajavalvonta partioihin en osallistu. Esitutkinat suoritan alusta loppuun. Paljastuneen rikoksen osalta voin suorittaa tapahtumapaikkatutkinnan tai johtaa/antaa ohjeita sitä tekeväälle partiolle. Kokoan tapahtumapaikkatutkinnanpöytäkirjan, teen valokuva-liitteet suoritan kuulustelut, kokoan pöytäkirjan ja lopuksi voin olla pyydettyä teknisenä avustajan syyttäjälle käräjäoikeuksia asian oleessa siellä esillä. Rikostiedustelua erärikoksien paljastamiseksi teen myös
- 6: Olen suorittanut metsästyksenvalvontaa rajavalvontapartioiden yhteydessä , erityisissä metsästyksenvalvonta partioissa, sekä yhteistoimintapartioissa poliisin ja metsähallituksen erätarkastajan kanssa. Valvontaa pyritään painottamaan metsästyksen laillisuuden valvontaan. Valvontaa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä KR:n rikostiedustelun kanssa. Olen ollut mukana suorittamassa useita esitutkintoja eri metsästysrikoksista.
- 7: Vastaus tuli esille jo osin edellisessä kohdassa. Valvontaa on suoritettu laillisuuden ja luvallisuuden valvontana rajavalvonnan yhteydessä sekä erillisinä metsästyksenvalvontapartioina. Muiden viranomaisten kanssa sekä valvontaiskuina, että sopimalla paikallisesti omia partioita. Eo. jutun mahdollisti minun toiminta vartioupseerina. Esitutkinan osalta lähinnä sakkojen kirjoittaminen. Rikostiedustelun osana voitaneen pitää suurpetojahdin valvontaa ympäri vuoden, jota tehtiin poliisin ja erätarkastajan kanssa. (Tämä on vähän arkaluontoinen juttu, mutta mielestäni ei salassapidettävää kumminkaan)
- 8: Vuosittain järjestetyissä PTR valvonta iskuissa, metsähallituksen erätarkastajan kanssa sekä oman partioinnin ohella jos on sattunut tulemaan metsästäjiä vastaan. Keväisin n.3-4partiota ja syksyisin saman verran. Havaituissa rikoksissa/rikkomuksissa suoritetaan suppeaa/laajaa esitutkintaa sekä pyritään turvaamaan esitutkinta. Rikostiedustelun kautta tulee jonkin verran valvonta tehtäviä.
- 9: Kaikella em. luetelluilla tavoilla hyvin laajalla sektorilla. Omakohtaisen valvonnan painopiste on ollut viime vuosina nimenomaan vakavan suurpetoihin ja tai hirvensalaakatoihin kohdistuvan erärikollisuuden valvonnassa. Valvonnan painopiste on ollut rikostiedustelussa ja rajan/mh:n/poliisin yhteisiin esitutkintoihin osallistuminen.

- 10: Kaikkia noita edellämainittuja. Nyttemmin nuo osa-alueet ovat melkolailta eriytyneet omiksi osa-alueiksiin.

Miten rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta painottuu?

- 1: Pohjoiseen, valtion maille. Luonnon- ja Kansallispuistoihin.
- 2: Valvonta painottuu pääsääntöisesti rajan läheisille alueille ja ainakin Koillismaalla yhteisissä valvontaiskuissa liikutaan sitten lännempänä. Resurssit metsästyksen valvontaan ovat tällä hetkellä ihan hyvät koska Kuusamon alueella on kaksi erävalvontaan erikoistunutta miestä. Ammattitaito on kehittynyt työssä oppimisen kautta aika paljon viime vuosina. Eteen tulleet tilanteet ovat opettaneet todella paljon. Koulutusta työnantajan puolelta emme ole saaneet juuri ollenkaan erävalvontaan vaan olemme itse joutuneet opettelemaan ja luomaan oikeita toimintamalleja valvontaan ja rikollisen toiminnan paljastamiseen. Tarvetta rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonnalle on todella paljon, koska olemme ainoa viranomainen, joka on maastokelpoinen ja kalustoa löytyy myös talvella suoritettavaan metsävalvontaan.
- 3: Metsästyksen valvonta on painottunut tasaisesti ylälapin alueella ympäri kuntia ja viranomaisten välinen yhteistyö on ollut erittäin onnistunutta.
- 4: Valvotaan koko toiminta-alueella, mutta ainahan sisämaassa vähemmän kuin rajakunnissa. Partioinnin yhteydessä ja henkilöstöllä on kohtuullinen ammattitaito kun kaikki harrastavat metsästystä. Aina on tarvetta valvonnalle kun ei sitä oikein kukaan muukaan tee.
- 5: Pääasiassa rajakuntiin ja rajavalvonnan yhteydessä tehtävään valvontaan. Tutkinat painottuvat varmaankin Lapin ja Kainuun rajavartiostojen alueelle. Meillä Lapissa on ainakin resusseja tutkintaan ja ammattitaitoakin kiitettävästi. Ainakin syyttäjiltä tullut palaute on ollut hyvää. Yhteisiä tutkintaryhmiä poliisin kanssa käytetään myös mm. törkeiden metsästysrikosten tutkinnassa. Tarvetta valvonnalle olisi, koska poliisi ei enää harva alueella maastoon ehdi. RVL:n miehillä on myös ammattitaito ja välineet kulkea erämaassakin.

- 6: Rajavartiolaitoksen metsästyksenvalvonta painottuu kainuussa itärajan läheisyyteen, koska rajavalvontapartiot luonnollisesti liikkuvat paljon itärajan läheisyydessä. Erityisiä metsästyksenvalvonta ja yhteistoiminta partioita suunnataan sellaisille alueille, joissa rajavalvontapartiot eivät normaalisti liiku (länsi). Resursseja on toistaiseksi ollut käytettävissä riittävästi ja rajavartiomiesten ammattitaito on metsästyksenvalvonta asioissa hyvä.
- 7: Maantieteellisesti Kainuussa n.20 - 25 km rajasta. Tilanteen vaatiessa ja esim. poliisiin pyytäessä olen ollut kauimpana lähellä Muhoksen rajaa, jonne on itärajalta yli 150 km. Nykyisin olemattomat, mutta ennen rajan varressa olleiden vartioiden lakkauttamista olivat hyvät. Ammattitaito ns. rivimiehillä vaihtelee paljon, mutta "erävalvontaan erikoistuneilla ammattitaito on tosi hyvä. Tarvetta olisi todella paljon ja koko kunnan alueella. Poliisin kenttähenkilöstön mielestä koko Kainuun erävalvonnan voisi hoitaa raja, sillä meillä on ammattitaitoa...
- 8: Itärajalta eniten, koska valvontaa tehdään rajavalvontapartioinnin ohella. Resurssit on vähenemään päin, kuten on lehdissäkin todettu. Ammattitaito on tällä hetkellä hyvällä tasolla, koska lähes kaikki valvontaa suorittavat metsästävät itsekin. Tarvetta olisi enemmänkin, koska rikkomuksia on ainakin omalle kohdalle sattunut paljon verrattuna edellis vuosiin.
- 9: Lapin rajavartioston omassa valvonnassa luonnollisesti valvonta painottuu valtakunnan rajan läheisyyteen, etenkin kun sitä on rajavalvontakäskyllä sinne ohjattu. PTR-toiminnassa valvontaa suoritetaan paljon laajemmalla alueella, eli pääsääntöisesti Sallan, Savukosken, Pelkosenniemen ja Kemijärven kuntien alueelle, yksittäisissä tapauksissa myös Posion ja Sodankylän kuntien alueille. Kuitenkin Itä-Lapin osalta Lapin rajavartiosto on linjannut, että me emme ulota erävalvontaa 5-tien länsipuolisille alueille kuin esitukintaan ja/tai rikostorjuntaan liittyvissä jutuissa. Resurssit ovat tähän asti olleet riittävät mutta julkisen velan kasvaessa säästövelvoitteet kohdentuvat myös erävalvontaan. LR:ssa on merkittävästi korostettu viimeisen parin vuoden aikana sitä että vartioston erävalvonta pitää vähentää. Valittevasti tämä ohjaus vaikuttaa myös resursseihin ja rv-miesten suhtautumiseen sekä asenteeseen erävalvontaa kohti. LR:n rajavartiomiesten ammattitaito on pääsääntöisesti hyvä, johtuu hyvin pitkälti siitä, useimmat rv-miehet harrastavat metsästäystä ja kalastusta, tämän myötä myös lakituntemus on melko hyvä. Toki myös erävalvonta- ja erärikostutkinta (ensipartion paikkatutkinta)

koulutusta on annettu viime vuosina melko paljon. Valvonnan tarve ei tule koskaan poistumaan, vakavan erärikollisuuden määrä ei ole vähentynyt, ehkä päinvastoin. Tätä tausta vasten tarksteltuna Lapin rajavartioston erävalvonnan määrätietoinen vähentäminen ei ole johdonmukaista, koska vuosina 2005-2012 Lapin rajavartiosto profiloitui hyvin voimakkaasti julkisuudessa tehokkaan erävalvonnan (rikoksien paljastamisien) ja laduukkaiden esitutkintojen kautta tehokkaaksi valvontaviranomaiseksi. Uskallan väittää, että Lapin rajavartiostosta löytyy tällä hetkellä parhaat resurssit, kyky ja kalusto tuloksellisen ja laadukkaan erävalvonnan suorittamiseksi koko valvonta-alueella. Valitettavasti vartioston johdolla ei ole halua käyttää näitä viranomaiselle annettuja keinoja enää erävalvontaa ja erärikostetorjuntaan vaikuttavassa laajuudessa. Pitää korostaa että näkyvällä ja muutoin eri kanavien kautta kansalaisten tietoon tulevalla valvonnalla on myös ennalta ehkäisevä vaikutus erärikoksiin > kiinnijäämisriski tiedostetaan...

- 10: Kainuussa selvästi rajakuntien itäosien maastoihin. Poislukien valvontaiskut yhteistoiminnassa eri viranomaisten kanssa. Resurssit vähenevät, mutta kun valvonta sisältyy muuhun partiointiin, valvonta säilyy maan itälaidalla tehokkaana. Ammattitaito on todella hyvä rajavalvontapuolen rajavartioilla. Liikkuvuus ja maastokelpoisuus yleisesti hyvää. Suurin osa miehistä muutenkin erämiehiä, joten siivilipuolelta tulee jo valmiiksi hyvä pohja valvontaan. Tarvetta on. Syrjäseutujen siviilit ovat todella hyvillään viranomaisista, joilla on taito ja tahto toimia harmaan alueen metsästäjiä vastaan ja vuoden 2005 lain muutoksen jälkeen melkoisen hyvin tuloksin.

Haittaavatko jotkin asiat metsästyksen valvonnan suorittamista?

- 1: Ei ole tähän saakka haitannut mutta organisaation muutoksen myötä resurssipula tulee haittaamaan. Samoin ylempien esimiesten suhtautuminen.
- 2: RVL:n metsästyksen valvontaa haittaa monesti uskallus puuttua/selvittää havaittu asia. Ammattitaito kehittyy tilanteiden myötä ja se on monesti suuri haaste kun harvoin sattuu juttuja. Koulutusta lisäämällä saataisiin jonkin verran ammattitaitoa parannettua. Metsästyksen valvonnan resursseja pienennetään koko ajan ja vartioston johtokin on tuonut esille asian niin että emme halua olla mitään eräpoliiseja...

- 3: Metsästyksen valvonnan uhkakuvina tulen näkemään laajan resurssipulan ja valvonnan 40% leikkauksen v.2017 mennessä. Rajavartiolaitoksen vähentäessä metsästyksen valvontaa, kukaan muu viranomainen ei kuitenkaan lisää valvontaa, jolloin syntyy väistämättä valvonnan tehokkuuden ja laadun laskua. Metsästyksen valvonnan lasku aiheuttaa metsästysrikosten määrän kasvua. Kiinnijäämisen pelko vähenee. Metsästysrikkoksilla haetaan enemmän taloudellista hyötyä kuin aikaisemmin. Aikaisemmin salaa kaadettu hirvi/karhu yms. meni omaan pakkaseen ruuaksi, nykyään eläinten salakaato on paljon ammattimaisempaa ja myydyissä lihoissa pyörii suuremmat summat rahaa.
- 4: Resursseja ei ole koskaan liikaa ja varsinkaan rahaa. Tahtoo helposti valvonta painotua arkipäiville ja virka-ajalle. Kiinnostus riippuu ihan henkilöstä itsestään ja sitä ei voi pakottaa. Uskallus puuttua ei ole meillä ongelma. Ammattitaito ihan Ok ja koulutukselle ei ole tarvetta."
- 5: Vähenevät määrärahat ja resussit. Rajavalvonnan väheneminen maarajalla vähentää paljastuneita rikoksia. RVLE:n linjaukset siihen suuntaan, että tutkittaisiin vain omassa toiminnassa paljastuneet luonnonvararikokset. RVLE:n halu keskittyä ydinalueelle. Ammattitaito on mielestäni kokoajan parantunut.
- 6: Syyttäjien ammattitaito metsästysrikos asioissa. Olisi hyvä jos olisi semmoinen syyttäjä, joka metsästäisi itse monipuolisesti ja siten ymmärtäisi eri metsästysmuotoihin liittyvät ongelmat.
- 7: Haittaavia asioita ovat kiinnostuksen puute osalla henkilöstöä. Uskallus puuttua naapurin tekemisiin on yksi merkittävimmistä haittatekijöistä. (Itse olen puuttunut ja maksanut siitä myös kalliin hinnan esim. nettikirjoittelua minusta, hirviporukan vaihtaminen toiseen jne)
- 8: Resurssit ja johtajien kiinnostus asiaan.. joillakin johtajilla on sellainen asenne, että tehdään niin vähän kuin mahdollista. Eikä pidetä metsästyksen valvontaa arvossaan, vaikka sitä kautta tulee eniten suoritteita lapissa, jos ei oteta rajanylityspaikkoja huomioon. Kieltämättä osalla on myös tuo naapurisovun säilyminen erityisen tärkeää.
- 9: Vastattu jo hyvin pitkälti ed. osiossa. Uskallusta puuttua toimintaan ei enää ole läheskään siinä laajuudessa mitä se oli esim. viime vuosikymmeninä. Ammattitaitoa on riit-

tävästi ja puuttumiskyky on nykyisin sopivan matala. Naapuruus tai ammattikunnan edustaminen siviilissä (poromies tausta) ei vaikuta valvonnan suorittamiseen. Yksittäistapauksia ehkä vielä olla muutamia, mutta nämä eivät vaikuta viranoamistoimintaan. Yleisessä erävalvontaa kohtaan kohdistuvassa kiinnostuksessa on jonkin verran tapahtunut negatiivista kehitystä, tämä johtunee osittain siitä syystä erävalvontaa on eriytetty muutamien rv-miesten osatehtäväksi ja tämän myötä jotkut ovat kokeneet että tämä valvonta ei kuulu heidän tehtäviin jos sitä ei ole erikseen heille partiokäskyssä käsketty. Tämä on jossakin määrin huolestuttava kehityssuunta, koska lähtökohtaisestihan kaikille rv-miehille (partioille) kuuluu valvottavaksi kaikki RVL:lle säädetyt tehtävät, ilman eri käskyä?

- 10: Resurssit olleet tähän asti ihan hyvät, vaan miten lie tulevaisuudessa. Vähän arveluttaa! Laki antaa ihan pystyvät kynnet virkamiehille. Toimintaedellytykset paranivat valtavasti 2005 jälkeen. Ainakin minun palveluspaikoilla ollut hyvin kiinnostusta toimintaan. Suuri merkitys esimiehillä/valvonnan vastuuhenkilöillä. Ei ole ollut merkitystä onko asiakas läheltä vai kaukaa. Henkilöstö vartiolla ollut niin laajalta alueelta, ettei ""hygieniä syitä"" ilmennyt. Ammattitaito kiitettävä. Vastuuhenkilö kouluttanut ja työ opettaa.

Miten rajavartiolaitoksen metsästyksen valvonta kehittyy tulevaisuudessa?

- 1: Kuihtuu pois.
- 2: Jos trendi jatkuu samana niin resurssit pienenevät ja keskitymme entistä enemmän vain rajan pinnassa metsästyksen valvontaan. Ammattitaito pysyy yllä juttujen myötä ja keskittyy entistä pienemmän porukan tiedoksi. Tarvetta RVL:n erävalvonnalle on koko rajakunnan alueella. Yhteistyö viranomaisilla resurssit pienevät ja tässä olisi RVL:llä sauma ottaa isompi rooli erävalvonnasta rajakunnan alueella. Erävalvontaa pystyy suorittamaan normaalin rajojen valvonnan ohella ja toisi kenttätyötä tekevien työpäivään rutkasti sisältöä ja ammattitaito kasvaisi juttujen myötä. Samalla yhteistyö muihin viranomaisiin lisääntyisi ja se palvelisi myös muissa tehtävissä.
- 3: Metsästyksen valvonta vähenee radikaalisesti, jolloin havaittujen metsästysrikosten määräkin vähenee samassa suhteessa. Ammatillisesti metsästyksen valvonta on erin-

omaisessa tilanteessa Lapin rajavartiostossa, mutta valvonnan vähentyessä tieto ja taito taso samalla vähenee.

- 4: Tulevaisuus on auki resurssien pienentyessä. Voisin olettaa että valvonnan määrä vähenee vaikka tarve tulee todennäköisesti lisääntymään. Näiltä perukoilta viranomaiset vähenevät ja ei sitä oikeaa valvontaa muut tee.
- 5: Heikkenee. Erävalvontaa ei tulevaisuudessa suoriteta omana tehtävänä vaan muiden tehtävien ohessa. Ei ole enää omia tai erityisiä erävalvontaryhmiä. Osallistutaan yhteisiin valvontaiskuihin, mutta vähemmällä määrällä. Rajavalvonta vähenee ja sitä myötä myös metsästyksenvalvonta
- 6: Resurssit todennäköisesti rajavalvontapuolelta vähenevät, joten metsästyksenvalvonta luvallisuudenvalvonnan osalta tulee vähenemään. Keskitetään vähenevät resurssit entistä enemmän laillisuuden valvontaan. Lisäkoulutetaan jäljelle jäävää rajavalvontahenkilöstöä. Tarvetta rajavartiolaitoksen suorittamalle metsästyksenvalvonnalle on myös tulevaisuudessa.
- 7: Koko homma tulee näivettymään, koska resurssit ajetaan alas ja siirroilla työnantaja on vesittänyt organisaatiota. Itse jään eläkkeelle kohta (nyt olen sairauslomalla ja saattaa mennä koko loppu virkaura sairastellessa)
- 8: Vähenee vaikka tarve kasvaa.. Painottuu entistäkin enemmän itärajalle.
- 9: Kehityssuunta on huolestuttava, v. 2014 toimintakäsikirjässä löytyy yksinomaan toimintaa rajoittavia mainintoja. Usean vuoden vahvan erävalvonta- ja esitutkintaosaajan esiinmarssin jälkeen vetäydymme takavasemmalle. Perustellen asiaa resurssien vähenemisellä ja sillä että muiden viranomaisten tulisi osallistua valvontaan vastaavalla painostuksella, vähentämistä perustellaan myös
- 10: Painottuu luonnollisesti itään entistä enemmän. Vähenee; vahinko! Säilynee. Tarve lisääntyy valvovien silmien vähentymisen vuoksi. mm paikalliset asukkaat, poliisi yms"

Miten kehittäisit rajavartiolaitoksen metsästyksen valvontaa?

- 1: Yrittäisin pitää siinä edes jonkinlaisen tason.
- 2: Lisää yhteistyötä ja koulutusta erävalvontaa suorittavien henkilöiden kesken. Metsästyksen valvonta parantaa myös rajatilannekuvan ylläpitämistä kun liikutaan aktiivisesti rajan läheisillä alueilla. Erävalvontaa pystyy suorittamaan normaalin rajojen valvonnan ohella ja toisi kenttätöitä tekevien työpäivään rutkasti sisältöä ja ammattitaito kasvaisi juttujen myötä. Samalla yhteistyö muihin viranomaisiin lisääntyisi ja se palvelisi myös muissa tehtävissä. RVL:lle isompi rooli metsästyksen valvonnassa rajakunnan alueella.
- 3: Laatisin yhteistyössä eri viranomaisten kanssa kartoituksen, kuinka laajalti metsästyksen valvontaa pystytään ja halutaan suorittaa tulevaisuudessa. Kävisin metsästyksen valvonnan perusteet läpi kaikille rajavalvontaa suorittaville rajavartiomiehille ja pitäisin kiinni nykyisestä ammattitaidosta.
- 4: Pieni asialle vihkiytynyt ryhmä vartiostossa joka käyttäisi pääosan työajastaan tarpeellisina aikoina metsästyksenvalvontaan.
- 5: Televalvonta oikeudet myös rajavartiolaitokselle törkeiden metsästysrikosten esitutkintaan. Rikostiedustelua ja tiedonhankintaa tulisi lisätä
- 6: Keskityttäisiin paljastamaan vakavaa metsästysrikollisuutta ja käytettäisiin käytettävissä olevat resurssit tehokkaasti. esim. Kainuussa valittaisiin resursseista riippuen 1-5 kohdetta vuodessa. Valittuihin kohteisiin kohdistettaisiin pitkäkestoista rikostiedustelua, jonka seurauksena viranomaisilla olisi jo ennen metsästyskauden alkua tiedossa tarkat paikat/henkilöt joiden toimintaan puuttua.
- 7: Kuten edellä näkyy se olisi ihan hyvää, jos se saisi jatkua ennallaan, mutta resurssit eivät riitä.
- 8: Resursseja partiointiin tarvittaisi lisää ja esikunnassa pitäisi hoksata tämän tarpeellisuus. Ainakin kerran vuoteen valtakunnallinen tapaaminen, jossa käsiteltäisiin ilmi tulleita tapauksia ja ilmiöitä. Voitaasi sopia yhtenäisistä valvonta linjoista Yms.

- 9: Kärrynpyörää ei tarvitse keksiä uudelleen, valvonnan keinot, menetelmät ja välineet ovat olemassa. Valvonnan pitäminen viime vuosien tasolla on vain tahto ja asenne kysymys. Suoritusportaan mielsestä kaikilta osin riittävät resurssit, ammattitaito, kokemus ja kalusto ovat edellen olemassa laadukkaan valvonnan jatkamiselle.

Laillisuuden ja luvallisuuden valvonnassa ei liene kovin paljon kehitettävää, operatiivisten ajoneuvojen rekisterien käyttöyhteydet ja välineet (poke) tulisi saada käytteävyyden kannalta luotettavaksi. Vakavan erärikollisuuden paljastaminen ja torjunta tulisi eriyttää (ainakin painopisteaikoina, kevät/syky) selkeästi muutamien (2-3 rv-miestä/rv-as) hyvin erävalvontaan motivoituneiden rv-miesten tehtäväksi. Nämä rv-asemien erävalvontavastaavat toimisivat ja työskentelisivät (esim. yt-partiointi erätarkastajien kanssa) hyvin tiiviissä yhteistyössä muiden erävalvontaviranomaisten kanssa. Lisäksi myös RVL:n johdon tulisi tuoda selkeästi esille laitoksen näkemys ja tahto muiden valvontatehtävien merkityksestä RVL:n toimintakentässä > mikä on meidän rooli erävalvonnassa (tämä nimittäin vaihtelee hyvin paljon vartiosto kohtaisesti)?"

- 10: Väheneviä partioita veloitettasiin olemaan yhteydessä entistä enemmän paikallisten asukkaiden kanssa. Hyvät suhteet heihin. Heiltä niitä juttuja/tietoa/vihjeitä tulee, kun on vain on luottamukselliset välit.

Muita havaintoja rvl:n metsästyksen valvonnasta?

- 1: Tilausta ja vaikutusta on, sen voin 30 v aktiivisena valvojana vakuuttaa.
- 2: Kehittynyt huomasti viimeisen kymmenen vuoden aikana.
- 4: Ollut ihan hyvä lisä laajaan tehtäväkenttäämme ja sitä myöten tuonut laitokselle näkyvyyttä.
- 5: Kohta kairoissa kulkee ainoastaan metsähallituksen erätarkastajat, joita on alueeseen nähden liian vähän. Eri alueilla on eri tasoinen yhteistyö muiden valvontaa tekevien viranomaisten kanssa.

- 6: Rajavartiolaitoksen metsästyksenvalvonta on kehittynyt paljon viimeisen kymmenen vuoden aikana. Uskalletaan puuttua havaittuihin rikkomuksiin aiempaa paremmin. Rajavartioasemien välillä on eroja, toisilla asemilla ollaan kiinnostuneempia erävalvonta asioista kuin toisilla.
- 7: Ollut todella hyvää ja aikaansaavaa ainakin Kainuussa ja Lapissa. Voit soitella jos on jotakin muuta kysyttävää, sillä en ole tällä hetkellä töissä vaan sairauslomalla. Olen kuitenkin ikäni ollut ""vihkiytynyt asialle"" eli vastaan mielelläni kysymyksiin ja autan sinua kyseisessä tutkielmassa, jos vain jotenkin pystyn olemaan avuksi. En pysty vastaamaan 20-24.1 päivisin puheluihin, koska olen kuntoutuksessa, mutta soitan takaisin jos numero näkyy. Puh.xxx
- 9: RVL:n metsästyksen valvonta vaihtelee tietääkseni määrällisesti hyvin paljon. Pohjoiset rajavartiostot (LR/KR) tekevät tietääkseni sitä määrällisesti enemmän kuin eteläiset vartiostot. Kokemukseni mukaan LR:n rv-asemien suoritusporras on toistaiseksi vielä melko hyvin motivoitunut jatkamaan nykyisessä laajuudessa näkyvää/vaikuttavaa erävalvontaa koko valvonta-alueellaan, mutta vartioston johdon tahto valvonnan vähentämiselle heijastuu hyvin nopeasti kentällä myös suhtautumiseen ylipäättään valvonnan merkityksen ja tärkeyteen.
- 10: Pitää myös muistaa, että metsästyksen + muut luonnonvaralakien valvonta palvelee parhaiten tietämystä/tuntemusta rajaseudun elämisen menosta ja rajatilanteesta. Ketkä muut havannoivat/ kulkevat maastoissa ja tiestöillä vuorokauden kaikkina aikoina kuin kala- ja metsämiehet? He näkevät ja kuulevat paljon, mikä kiinnostaa meitä, kun vain osaamme jutustelun seassa utsia! Samaten ei ole yksi tai kaksi rattista tai muuta rikoksentekijää(mm etsintäkuulutettuja tai rantojen perämoottorivarkaita) saatu kiinni erävalvonnan yhteydessä saaduissa vihjeissä tai kuskien puhallutuksissa.Itsellenikin on vuosien kuluessa jäänyt kolmattakymmentä rattijuoppoa kiinni erilaisissa erävalvonnan tilanteissa. Työn iloa tutkijalle!

Kuinka monta tuntia olet käyttänyt työaikaa vuosittain metsästyksen valvontaan?

- 1: Satoja tunteja

- 2: 200-250 tuntia
- 3: Esitutkinat ja rikostiedustelutiedon keruu 100h.
- 4: 18
- 5: jos valvontaan lasketaan myös esitutkinta ja tiedustelu niin 678
- 6: n.300 h
- 7: mahdoton sanoa, mutta parhaina vuosina arvioisin menneen 70% työajasta
- 8: 160-200
- 9: n 200 tuntia
- 10: Paljon. Vaikea eritellä tav.omaisesta partioinnista. Sisältyy kaikkeen maastopartiointiin.